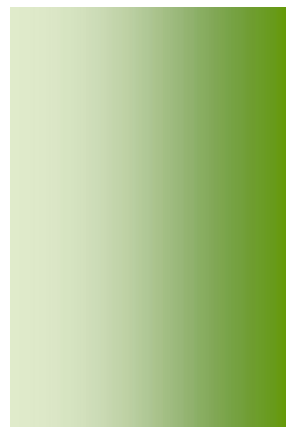

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA
ŚRODOWISKO DO
PLANU URZĄDZENIOWO-ROLNEGO
GMINY CHOCIANÓW**

**DOLNOŚLĄSKIE BIURO GEODEZJI I TERENÓW ROLNYCH
WE WROCŁAWIU**

ul. Marszałka J. Piłsudskiego 15/17, 50-044 Wrocław
tel. 71 345 99 55, 71 342 99 33
e-mail: sekretariat@dbgitr.pl
www.dbgitr.pl

Opracowano na wniosek Wydziału Geodezji i Kartografii
Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego

Autor:

Maciej Selwa

Prawa autorskie zastrzeżone

Wykorzystanie niniejszego opracowania dla potrzeb planistycznych, w zakresie wynikającym z przepisów autorskich, dozwolone pod warunkiem podania źródła. Wykorzystanie w celach komercyjnych wymaga uprzedniej pisemnej zgody autora.

SPIS TREŚCI

1	WPROWADZENIE	3
1.1	Cel i zakres pracy	3
1.2	Powiązania z innymi dokumentami planistycznymi	5
1.3	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy	6
2	CHARAKTERYSTYKA WYBRANYCH ELEMENTÓW ŚRODOWISKA.....	6
2.1	Położenie geograficzne i ukształtowanie terenu.....	6
2.2	Surowce mineralne.....	7
2.3	Wody powierzchniowe i podziemne	7
2.4	Warunki klimatyczne	8
2.5	Gleby i obszary zagrożone erozją	9
3	FORMY OCHRONY PRZYRODY.....	10
4	TERENY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH	15
5	STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW I UŻYTKÓW ROLNYCH.....	16
6	ORGANIZACJA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	17
6.1	Struktura władania gruntami	17
6.2	Struktura gospodarstw rolnych.....	18
6.3	Rozdrobnienie i rozłóg działek w gospodarstwach rolnych	19
6.4	Scalenia gruntów	19
6.5	Urządzenia melioracji wodnych	20
6.6	Drogi dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych	21
7	KSZTAŁTOWANIE KRAJOBRAZU	22
7.1	Zalesienia gruntów	22
7.2	Planowane zadrzewienia	22
7.3	Zagospodarowanie odłogów.....	23
7.4	Rekultywacja nieużytków i terenów kopalnianych	23
8	USTALENIA PLANU URZĄDZENIOWO – ROLNEGO GMINY.....	24
9	OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN W ŚRODOWISKU W PRZYPADKU NIEPODEJMOWANIA REALIZACJI PRAC URZĄDZENIOWO - ROLNYCH	26

10	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA PLANOWANYCH PRAC URZĄDZENIOWO – ROLNYCH : BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKO; ŚREDNIO; DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE	28
10.1	Modernizacja rowów melioracji wodnych.....	28
10.2	Likwidacja podmokłości gruntowych.....	30
10.3	Przebudowa i budowa dróg dojazdowych do gruntów rolnych i leśnych	33
10.4	Zagospodarowanie odłogów w kierunku rolnym.....	38
10.5	Rekultywacja nieużytków i terenów kopalnianych	41
10.6	Zalesienia gruntów	43
10.7	Zadrzewienia przydrożne.....	46
10.8	Scalania gruntów.....	47
10.9	Podsumowanie wpływu prac urządzeniowo-rolnych na elementy środowiska	49
11	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA AKTUALIZACJI PLANU URZĄDZ-ROLNEGO	51
12	PRZEWIDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO ...	54
13	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO	54
14	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE.....	56
15	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ AKTUALIZACJI PLANU URZĄDZENIOWO – ROLNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZENIA.....	57
16	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	58
17	WYKAZ RYSUNKÓW I TABEL.....	64
18	WYKAZ MATERIAŁÓW ŹRÓDŁOWYCH.....	64

1 WPROWADZENIE

1.1 Cel i zakres pracy

Strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2008r nr 199, poz.1227 – Obwieszczenie Marszałka Sejmu, Dz.U. z dnia 16 marca 2016r, Poz.353), sporządza się dla projektów dokumentów wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz że realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko. Obowiązek przeprowadzenia oceny stwierdza w drodze postanowienia organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Dla „Planu urządzeniowo – rolnego gminy Chocianów” organem właściwym w sprawach opiniowania w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko jest Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu oraz Dolnośląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny we Wrocławiu.

Jednym z elementów strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko przedmiotowego dokumentu.

Prognoza oddziaływania na środowisko:

1) zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

2) określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,

- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
 - d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
 - e) przewidywane znaczące oddziaływania - w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru i jego środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;
- 3) przedstawia:
- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
 - b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

W prognozie oddziaływania na środowisko uwzględnia się informacje zawarte w prognozach oddziaływania na środowisko sporządzonych dla innych, przyjętych już, dokumentów powiązanych z projektem dokumentu będącego przedmiotem postępowania.

Podstawowym celem prognozy jest wykazanie jak określone prace urządzeniowo-rolne zawarte w Planie urządzeniowo-rolnym gminy Chocianów wpłyną na środowisko oraz w jakim stopniu naruszają zasady prawidłowej gospodarki zasobami naturalnymi.

1.2 Powiązania z innymi dokumentami planistycznymi

Ustalenia Planu urządzeniowo-rolnego gminy Chocianów, mogą być wykorzystane przez władze gminy w zakresie przygotowania innych opracowań programowych, planistycznych, projektowych oraz prawa lokalnego. Są dokumentem pomocniczym w przygotowaniu wniosków o pozyskanie funduszy strukturalnych i pomocowych. Wskazane w planie potrzeby i zaproponowane prace dotyczą tylko obszaru gminy Chocianów i sygnalizują konieczność sporządzenia projektów dla konkretnych przedsięwzięć.

Plan zawiera analizę i diagnozę istniejącego stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz czynników, które na nią pośrednio lub bezpośrednio oddziałują. Część projektowa wskazuje prace urządzeniowo-rolne, których realizacja przyczyni się do zwiększenia efektywności produkcji rolnej, racjonalnego zagospodarowania terenu i zrównoważonego rozwoju gminy w myśl działań zawartych w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Dla obszaru gminy sporządzono dokumenty, które stanowią prawo lokalne, w tym: miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego poszczególnych wsi, Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chocianów, Strategia obszarów wiejskich woj. Dolnośląskiego, Strategia rozwoju gminy Chocianów na lata 2014 - 2020 oraz inne opracowania programowe i studialne.

W celu spójności z tymi dokumentami planistycznymi, w planie urządzeniowo-rolnym, zawarte są pewne ramowe ustalenia wynikające z tych opracowań. Dotyczy to szczególnie: terenów przeznaczonych pod inwestycje i zalesienia, obszarów zainwestowanych, złóż surowców mineralnych, istniejących i projektowanych obszarów ochrony przyrody, zabytków, infrastruktury turystycznej, obiektów ochrony przeciwpowodziowej, itp.

1.3 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Przed sporządzeniem prognozy oddziaływania na środowisko podjęto następujące działania:

- a) wystąpiono z wnioskiem o określenie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu i do Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu,
- b) zapoznano się z opinią Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu i Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu w sprawie sporządzenia niniejszej prognozy,
- c) zapoznano się z formami ochrony przyrody na obszarze gminy Chocianów i na terenach przyległych,
- d) przeanalizowano wpływ zaproponowanych prac urządzeniowo-rolnych zawartych w części projektowej planu na poszczególne elementy środowiska i określono ich oddziaływanie jako: pozytywne, pozytywne z elementami negatywnymi, obojętne, negatywne i jako brak wpływu na środowisko.

2 CHARAKTERYSTYKA WYBRANYCH ELEMENTÓW ŚRODOWISKA

2.1 Położenie geograficzne i ukształtowanie terenu.

Gmina miejsko – wiejska Chocianów położona jest w północno – zachodniej części województwa dolnośląskiego, w powiecie polkowickim. W zachodniej części gminy znajduje się obręb miejski Chocianowa. Obszar ten jest wyłączony z niniejszego opracowania. Dalej w tekście, używając określenia „gmina”, mamy na myśli obszar wiejski gminy Chocianów, który składa się z 12 obrębów ewidencyjnych i zajmuje łączną powierzchnię 21 275,59 ha. Należą do nich: Brunów, Chocianowiec, Jabłonów, Michałów, Ogrodzisko, Parchów, Pogorzelska, Raków, Szklary Dolne, Trzebnice, Trzmielów i Żabice. Największą powierzchnię, ponad jedną trzecią całej gminy (prawie 8 tys ha), zajmuje Chocianowiec, którego specyfika położenia jest taka, że z każdej strony otacza miasto Chocianów.

Według podziału fizyczno-geograficznego (J. Kondracki, 1998) oraz zgodnie z podziałem Śląska (W. Walczak, 1970) gmina Chocianów położona jest w zasięgu makroregionu Nizina Śląska – Łużycka i trzech mezoregionów: Równiny Szprotawskiej, Wysoczyzny Lubińskiej

i Równiny Legnickiej. Rzeźba terenu pod względem hipsometrii jest słabo zróżnicowana. Cały obszar ma charakter równiny płaskiej i płasko falistej. Najwyższe wzniesienia występują w obrębie Wzniesień Chocianowskich i średnio nie przekraczają 145 m n.p.m. Deniwelacje terenu nie przekraczają wartości 5 metrów. Minimalne wysokości terenu występują na południu w Michałowie w strefie dolinnej rzeki Czarna Woda (133 m n. p. m.). Cały obszar jest rozległą równiną terasy akumulacyjno – erozyjnej, zbudowanej z piasków i żwirów wodnolodowcowych. Taki rodzaj podłoża powoduje, że dużą część powierzchni zajmują zwarte obszary leśne.

2.2 Surowce mineralne

Na terenie gminy Chocianów występują następujące udokumentowane złoża kopalin:

- ✓ Iły ceramiki budowlanej – złożo „Chocianów”, udokumentowane w kat. C1 w 1957r. Powierzchnia złoża wynosi 4,7 ha. Położone jest na terenach leśnych, w granicach obszaru chronionego krajobrazu „Lasy Chocianowskie”. W związku z tym traktowane jest jako konfliktowe.
- ✓ Kruszywo naturalne (piaski i żwiry) – złożo „Chocianów II”, udokumentowane w kat. C1, w 1994r. Eksploatację zakończono w 1997r. i złożo kwalifikuje się do wykreślenia z rejestru bilansu zasobów. Powierzchnia złoża wynosiła 1,6 ha.
- ✓ Kruszywo naturalne (piaski i żwiry) – złożo „Chocianowiec”, „”, udokumentowane w kat. C1, w 2008r. Udokumentowana część złoża zajmuje powierzchnię około 3,5 ha. Położone jest we wschodniej części Chocianowca, na północ od strefy zabudowy. Złożo jest niekonfliktowe i aktualnie jest eksploatowane.
- ✓ Rudy miedzi – fragment terenu górniczego „Polkowice III”, udokumentowanego w kategorii A,B i C1. Na terenie gminy jest to pas terenu wzdłuż północno – wschodniej granicy obejmujący część wsi Jabłonów, Parchów i Szklary Dolne. Są to eksploatowane podziemnie złoża rud miedzi i z uwagi na ogólną uciążliwość dla środowiska, złożo to zakwalifikowano jako konfliktowe. W części kopalni „Polkowice – Sieroszowice” położonej w granicach gminy Chocianów nie ma szybów eksploatacyjnych.

2.3 Wody powierzchniowe i podziemne

Obszar powierzchni gminy należy do dorzecza Bobru i Kaczawy i jest odwadniany przez dwie rzeki III rzędu: Szprotawę (prawy dopływ Bobru) – odwadnia prawie cały obszar gminy

i Czarną wodę (lewy dopływ Kaczawy), która znajduje się już poza obszarem gminy – poprzez swoje dopływy odwadnia południową część gminy.

Do cieków naturalnych na terenie gminy należą: Chocianowska Woda, Zielenica, Szprotawa, Stawiska, Śliwnik, Gibiel, Równik, Kalina, Trzebnicka Woda. Wszystkie mają charakter nizinny, o stosunkowo wyrównanych przepływach w ciągu całego roku. Główne maksimum kulminacji przepływów występuje w miesiącach zimowych, w okresie od grudnia do marca, a główne minimum występuje w miesiącu wrześniu.

Na części powierzchni cieki nie występują, ponieważ ewentualny odpływ wód jest równoważony przez infiltrację. Występują znaczne powierzchnie bezodpływowe - chłonne, głównie na obszarach leśnych, w zachodniej części Chocianowca. Z kolei w dnach dolin występują silne tendencje do tworzenia podmokłości. W tych strefach rozwinięta jest gęsta sieć rowów i kanałów melioracyjnych. Łączna długość rowów w strefie użytków rolnych wynosi 285,59 km. Dopełnieniem jest kilka zbiorników powierzchniowych, z których część zarasta roślinnością szuwarową i bagienną. W sumie grunty pod wodami stojącymi i stawami hodowlanymi zajmują 18,05 ha powierzchni. Występuje też kilka zalanych wodą wyrobisk poeksploatacyjnych, oznaczonych na mapie jako nieużytki.

Jakość wody cieków powierzchniowych na obszarze gminy jest pozanormatywna. Związane jest to ze zrzutami ścieków bytowo – gospodarczych i brakiem uregulowanej gospodarki wodno – ściekowej.

Główny horyzont wód podziemnych tego obszaru występuje w formie ciągłego poziomu wód gruntowych o swobodnym zwierciadle. Poziom wodonośny wypełnia przepuszczalne osady i osiąga różne miąższości. Miejscami występuje bardzo płytko tworząc lokalne podmokłości. Oprócz wód gruntowych występują wody podziemne związane z gruntami o niskiej przepuszczalności (głównie wody wgłębne pod ciśnieniem subartezyjskim). Wody wgłębne występują głównie w utworach czwartorzędowych i charakteryzują się zróżnicowaną (często znaczną) zasobnością. Eksploatuje się głównie płytkie poziomy tych wód, z reguły do głębokości trzydziestu paru metrów, rzadziej powyżej 50 metrów. Są to wody słodkie, o niskiej mineralizacji, które cechują się dobrą jakością.

2.4 Warunki klimatyczne

Według podziału rolniczo – klimatycznego Polski (R. Gumiński, 1948) omawiany obszar należy do dzielnicy klimatycznej, zachodniej. Charakteryzuje się on niskimi rocznymi sumami

opadów zawierających się w przedziale od 630 mm do 650 mm. Maksymalna suma miesięczna przypada na lipiec, natomiast minimalna na luty. Średnioroczne parowanie terenowe wynosi około 500 mm. Średnia roczna temperatura wynosi od 8°C do 8,5°C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec z temperaturą 18°C, a najzimniejszym styczeń ze średnią temperaturą minus 2°C. Występuje tutaj zachodnia oraz drugorzędnie południowo – zachodnia cyrkulacja powietrza. Średnia roczna prędkość wiatru wynosi 3,0 do 3,5 m/s². Pokrywa śnieżna utrzymuje się przeciętnie przez 50 - 60 dni w roku i zanika przeciętnie do 30 marca. Ostatnie przymrozki występują do 20 kwietnia. Okres wegetacyjny trwa od 210 do 220 dni w ciągu roku. Początek robót polowych przypada przeciętnie na drugą lub trzecią dekadę marca.

2.5 Gleby i obszary zagrożone erozją

Na obszarze gminy Chocianów dominującym typem są gleby bielcowe i pseudobielcowe (płowe), które wytworzyły się na gruntach będących siedliskiem borów suchych i świeżych. Są to gleby lekkie, piaszczyste wytworzone z piasków słabogliniastych i gliniastych lekkich, które zajmują prawie 50% powierzchni wszystkich gleb objętych gleboznawczą klasyfikacją gruntów.

Drugim bardzo powszechnym typem gleby występującym na prawie całym obszarze (około 30%) są gleby murszowe mineralne i murszowate. Zajmują tereny płaskie i podmokłe zajęte przede wszystkim przez użytki zielone. Są to gleby pobagienne, których pierwotnym siedliskiem były lasy bagienne, które podczas procesu murszenia zostały osuszone.

Około 20% powierzchni zajmują gleby brunatne właściwe, wylugowane i kwaśne. Zajmują tereny nieco wyżej położone, które zajmowane głównie przez grunty orne z różnymi uprawami.

Czarne ziemie właściwe i zdegradowane (zdecydowana większość) zajmują razem prawie 9% powierzchni gleb. Wytworzyły się na terenach płaskich obniżeniach w warunkach nadmiernego uwilgotnienia. Ich rozwój związany był z obecnością roślinności łąkowo – zaroślowej lub darniowo – leśnej.

Na obszarze około 5% występują mady i mady glejowe. Są ściśle związane z dolinami i obniżeniami wzdłuż cieków, które zostały wypełnione osadami i w większości zajmowane są przez trwałe użytki zielone.

Według gleboznawczej klasyfikacji gruntów orných, najwięcej jest gleb średnich i słabych, należących do klasy RIVa – 1795,02 ha (35,1%), RIVb – 702,20 ha (13,7%), RV – 1412,79 ha (27,6%) i RVI – 870,15 ha (17,0%). Gleby w klasie RI i RII nie występują, a do klas RIIIa i RIIIb łącznie należy 335,55 ha co stanowi 6,6 % całości gruntów orných.

W klasyfikacji użytków zielonych, gleby klasy I i II zasadniczo nie występują. Gleby klasy III mają powierzchnię 226,05 ha (7,3%). Dominują grunty IV klasy bonitacyjnej – 1721,86 ha (55,6%).

Prawie cały obszar gminy z wyjątkiem terenów leśnych i obszarów dolinnych cieków jest potencjalnie narażony na występowanie procesów erozji wietrznej. Większość obszaru gminy Chocianów to płaska równina terasy akumulacyjno – erozyjnej, dlatego przeważa średni stopień zagrożenia erozją. Największa występuje w Trzebnicach, Żabicach, Brunowie i Ogrodzisku (powyżej 60% powierzchni obrębu).

Silne zagrożenie erozją prowadzące do trwałych zmian morfologicznych powierzchni terenu w skali całej gminy występuje tylko na 4,1% powierzchni użytków rolnych. Największy obszar występuje w Brunowie (około 13%), a nieco mniej w Ogrodzisku, Michałowie i Parchowie.

Słabe zagrożenie erozją występuje na ogólnej powierzchni 298 ha (3,4%), we wszystkich obrębach w gminie. Największy udział procentowy, prawie 9% występuje w Parchowie.

Aktualnie na obszarze gminy Chocianów występowanie erozji na dużych powierzchniach gruntów jest znacznie ograniczone i może pojawić się tylko w okresie zimowym (przy braku okrywy śniegowej) i wczesnowiosennym, kiedy jeszcze nie występują zasiewy.

3 FORMY OCHRONY PRZYRODY

A. Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Czarnej Wody”

Południowa część gminy, o powierzchni około 2500 ha (prawie cały obręb Michałów, połowa Rakowa i fragmenty Żabic), objęta jest zasięgiem OChK „Dolina Czarnej Wody”. Dominującym elementem krajobrazu jest płaska, rozległa dolina, w której występuje gęsta sieć cieków i rowów melioracyjnych. W wielu miejscach teren jest podmokły i zabagniony, występują torfowiska. Obszar w przeważającej części pokryty jest kompleksami leśnymi. Występują tu siedliska borowe z sosną, brzozą i dębem bezszypułkowym. W obniżeniach terenu występują płaty borów wilgotnych z masowym udziałem trzęślicy modrej. W bezodpływowych zagłębieniach występuje bór bagienny. Wśród lasów liściastych przeważają lasy olszowe i jesionowo – olszowe. Na części obszaru występują użytki łąkowe.

B. Obszar Chronionego Krajobrazu „Lasy Chocianowskie”

Swoim zasięgiem na terenie gminy obejmuje części obrębów: Pogorzelska, Parchów, Chocianów, Trzmielów, Brunów oraz fragmenty Trzebnic, Szklar Dolnych i miasta Chocianów (północna część miasta i park podworski). Powierzchnia obszaru wynosi prawie 3300 ha. Dominują zwarte powierzchnie leśne w dolinach rzecznych, które pełnią również funkcje korytarzy ekologicznych dla zwierząt. Zbiorowiska leśne reprezentowane są przez lasy liściaste, mieszane i stosunkowo młode bory sosnowe z niewielką ilością starodrzewia. Są to sosny powyżej 100 lat i dęby w wieku 100 – 120 lat. Niewielkie powierzchnie lasów łęgowych z olszą czarną *Alnus glutinosa* oraz wierzbą białą *Salix alba* i kruchą *S. fragilis* występują wzdłuż cieków.

W dolinie Szprotawy koło Trzmielowa i Pogorzelsk występują rozległe kompleksy łąk wilgotnych związku *Alopecurion* z małymi płatami łąk wilgotnych ze związku *Cathion* oraz *Magnocaricion*. Dopływy Szprotawy są czasami porośnięte zbiorowiskami włosieniczników. Z kolei Dolina Chocianowskiej Wody cechuje się występowaniem roślinności szuwarowej i torfowiskowej.

C. Obszar Natura 2000

Jest to obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektywa Ptasia) – PLB020005 (OSO) „Bory Dolnośląskie”. Obejmuje jeden z największych w Polsce zwartych kompleksów leśnych. Na terenie gminy Chocianów znajduje się jego część, która zajmuje zachodnią część obrębu Chocianowiec (prawie 4000 ha).

Cały obszar pokryty jest lasami. Dominują tu ubogie, piaszczyste siedliska borowe, w związku z tym drzewostan budują tu bory sosnowe z domieszką brzozy, buka, jodły, świerka i dębów. W piętrze podszytu występują żarnowiec i jałowiec, a w runie leśnym: wrzos i borówka.

Na żyzniejszych siedliskach występują płaty borów mieszanych i fragmenty lasów liściastych: buczyn i grądów. Doliny rzeczne stanowią enklawy z bardziej bujną i wielowarstwową roślinnością. W lasach występuje wiele gatunków zwierząt, a wśród nich duże ssaki; jelenie, sarny i dziki. Coraz częściej pojawiają się też wilki.

Na chronionym obszarze występuje 19 łęgowych gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. Z tego 9 gatunków ptaków zostało umieszczonych na liście ptaków zagrożonych w Polskiej czerwonej księdze. Bory Dolnośląskie są ostoją bielika, cietrzewia i głuszca, występują tu także największe liczebnie populacje włośchatki i sóweczki.

A. Rezerwat przyrody „Czarne Stawy”

Rezerwat w całości leży na obszarze OSO Natura 2000 „Bory Dolnośląskie”, w obrębie Chocianowiec. Utworzony został Rozporządzeniem Wojewody Dolnośląskiego z dnia 11 kwietnia 2006 r, a w 2015 roku jego powierzchnia została powiększona do 133,76 ha.

Powstał w celu ochrony ze względów przyrodniczych, naukowych, dydaktycznych, krajobrazowych i turystycznych, fragmentów borów bagiennych oraz roślinności torfowiskowej wraz z całym szeregiem gatunków roślin i zwierząt chronionych, rzadkich i zagrożonych wyginięciem.

Rezerwat obejmuje wypełnione wodą i zarastające wyrobiska potorfowe wraz z otaczającymi je lasami. W przeszłości wydobywano tu torf oraz eksploatowano surowiec drzewny. Na terenie rezerwatu zidentyfikowano 21 zbiorowisk roślinnych, obejmujących bory mieszane i sosnowe bory bagienne oraz niezalesione mokradła. Rozpoznana flora rezerwatu obejmuje 249 gatunków roślin naczyniowych i 16 gatunków mchów.

D. Użytki ekologiczne

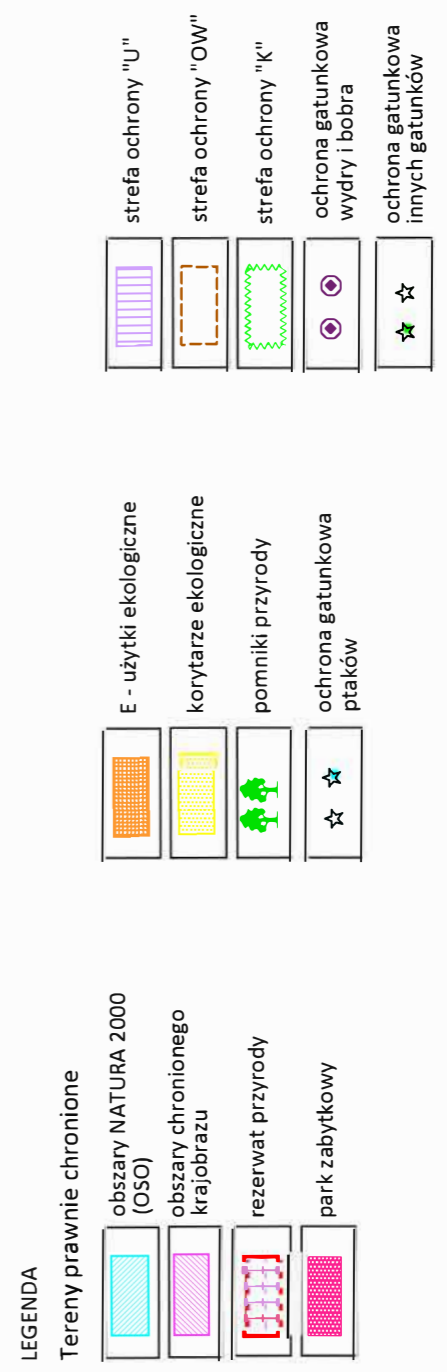
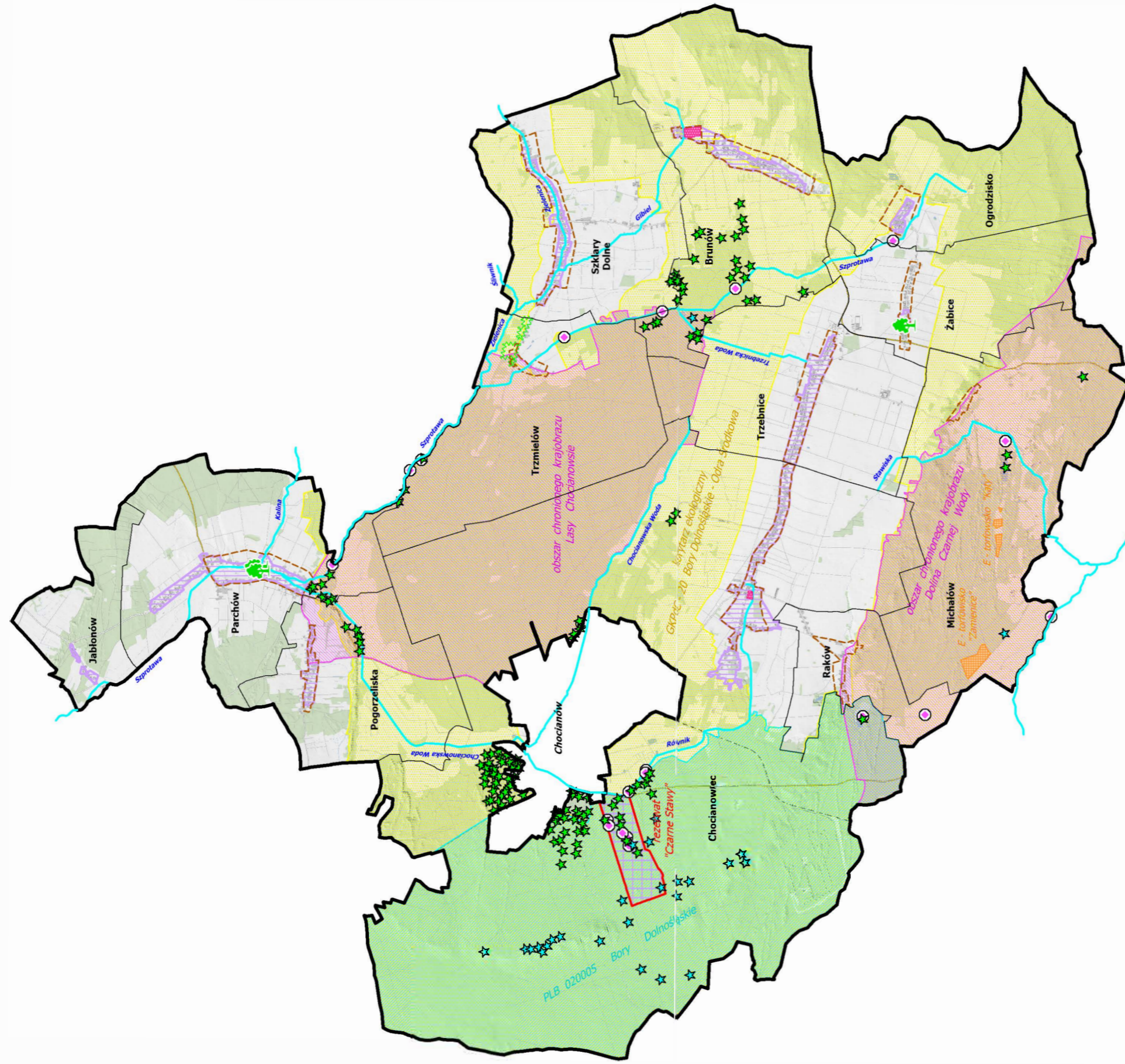
Na terenie gminy Chocianów, Rozporządzeniem Wojewody Legnickiego z 31 maja 1996 roku i na mocy Rozporządzenia Wojewody Dolnośląskiego z 22 sierpnia 2002r. w sprawie uznania za użytki ekologiczne i zespół przyrodniczo-krajobrazowy (Dz. U. Woj. Doln. nr 185, poz. 2615), zostały powołane dwa użytki ekologiczne:

„Torfowisko Zamienice” – Celem utworzenia użytku jest ochrona torfowiska przejściowego, rzadkiego w skali Polski, wraz z całym zakresem różnorodności biologicznej, w tym rzadkich gatunków roślin. Powierzchnia użytku wynosi 16,16 ha.

„Torfowisko Kąty” – Użytek obejmuje środowisko torfowiskowo-leśno-łąkowe z rzadkimi gatunkami chronionymi oraz pełni rolę małej retencji na obszarach lasów sosnowych. Powierzchnia użytku wynosi 17,78 ha.

E. Korytarze ekologiczne

Głównym celem wyznaczenia sieci korytarzy ekologicznych (migracyjnych) jest przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych i umożliwienie przemieszczania się roślin i zwierząt pomiędzy odrębnymi siedliskami na terenie Polski i Europy. Ochrona i odbudowa bioróżnorodności fauny różnych obszarów wymaga zapewnienia wzajemnej łączności tych terenów, co umożliwi migrację osobników i wymianę puli genów. Korytarze ekologiczne tworzą spójną sieć obszarów chronionych, które zapewnią optymalne warunki do życia możliwie dużej liczbie gatunków.

Rys. 1 Obszary przyrodnicze i kulturowe prawnie chronione

Większą część obszaru gminy Chocianów obejmuje korytarz ekologiczny:

GKPdC - 20 „Bory Dolnośląskie – Odra Środkowa”, utworzony w II etapie tego projektu w 2011 roku. Opracowano wtedy kompletną mapę korytarzy istotnych dla populacji dużych ssaków leśnych oraz spójności siedlisk leśnych i wodno-błotnych w skali krajowej i kontynentalnej.

Z uwagi na duże powierzchnie leśne i ciągi zadrzewień wzdłuż cieków, prawie cały obszar gminy znalazł się w zasięgu przedmiotowego obszaru. Wyłączono z niego jedynie strefy zabudowy wsi wraz z otaczającymi je obszarami pól uprawnych.

Korytarz „Bory Dolnośląskie – Odra Środkowa” łączy obszary Natura 2000 - Bory Dolnośląskie z łągami Odrzańskimi w dolinie Odry. Swoim zasięgiem obejmuje również dwa obszary chronionego krajobrazu na terenie gminy.

F. Pomniki przyrody

Na terenie gminy (w obszarze wiejskim) znajdują się trzy pomniki przyrody ożywionej:

- dwa platany zlokalizowane przy pałacu w Parchowie, o obwodach pni 525 i 545 cm.

Podstawa prawna ochrony – Zarządzenie Nr 5 Woj. Legnickiego z dnia 11 marca 1988r

- platan o obwodzie pnia 355 cm zlokalizowany na terenie parku w Żabicach.

Podstawa prawna ochrony – Zarządzenie Nr 5 Woj. Legnickiego z dnia 11 marca 1988r

G. Ochrona gatunkowa zwierząt

Na terenie gminy (w obszarze wiejskim) występuje ochrona gatunkowa zwierząt:

- ochrona gatunkowa wydry i bobra europejskiego. Siedliska występują w strefie rzek i zbiorników wodnych. Jest to obszar rezerwatu „Czarne Stawy” oraz miejsca wzdłuż cieków: Stawiska w Michałowie i Szprotawa w Brunowie, Trzmielowie, Szklarach Dolnych i Parchowie.

- ochrona gatunkowa innych zwierząt. Strefy koncentracji występują głównie na terenie „Borów Dolnośląskich” – lasy zachodniej części Chocianowca, w lasach zachodniej części Brunowa i w Trzmielowie oraz w strefie zadrzewień wzdłuż Chocianowskiej Wody w Pogorzelskich i Parchowie.

Ochronie podlegają: nietoperze mopek i nocek, traszka grzebieniasta, kumak nizinny, żółw błotny, gniewosz plamisty, ważka – trzepla zielona, motyle – przeplatka maturalna i modraszek, chrząszcze – kozioróg dębosz, jelonek rogacz i pachnica dębowa.

- ochrona gatunkowa ptaków. Występuje przede wszystkim na obszarze, który został do tego specjalnie powołany. Jest to obszar Natura 2000 OSO (obszar specjalnej ochrony ptaków) „Bory Dolnośląskie”.

Występują tu gatunki wymienione w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej i Polskiej Czerwonej Księgi (PCK) – gatunków ginących. Są to: orzeł bielik, bocian czarny, łabędź krzykliwy, żuraw, bąk zwyczajny, trzmiełojad, cietrzew, dzięcioł zielonosiwy, głuszec, kania czarna, derkacz, sóweczka i włochatka.

4 TERENY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH

A. Parki zabytkowe

Cenne, historyczne założenia parkowe nie są szczególną formą ochrony przyrody w myśl ustawy o ochronie przyrody. Ze względu na duże walory kulturowe, podlegają jednak ochronie konserwatorskiej, jako zabytki kultury.

Na terenie gminy w trzech miejscowościach znajdują się parki zabytkowe, a ściślej określając są to zespoły parkowo – pałacowe:

- Brunów - park wpisany do rejestru zabytków pod numerem A/2737/469/L z dnia 17.07.1976r.

Założenie parkowe powstało przypuszczalnie w XVIII w, ale dzisiaj jego układ kompozycyjny jest zupełnie nieczytelny. Kiedyś do jednego boku parku przylegał dwór. Dwór został rozebrany, a park jest zdewastowany i zaniedbany, porastający przypadkową dziką roślinnością. Pierwotny drzewostan jest wypierany przez samoistne zadrzewienia olchowe.

- Chocianowiec - park wpisany do rejestru zabytków pod numerem A/2818/288/L z dnia 29.05.1975r.

Jest to zespół zamkowo parkowy z XVIII w i modyfikowany aż do początku XX w. W chwili obecnej park jest zaniedbany, zarośnięty i zachwaszczony, a zamek w kompletnej ruinie. Wiek większości drzew jest zróżnicowany. Najstarsze są platany i dęby (200-250 lat), pozostałe od 20 do 120 lat. Występują graby pospolite, lipy drobnolistne, klony zwyczajne, jawory, brzozy brodawkowate, buk odmiana purpurowa i niewielka grupa świerków.

- Żabice – park wpisany do rejestru zabytków pod numerem A/2447/L z dnia 29.03.1970r.

Jest to park przypałacowy z drugiej połowy XIX w. Pierwotny układ kompozycyjny jest zniekształcony i słabo czytelny, wskutek samoistnych porostów drzew. Występują tu

wyłącznie gatunki liściaste, wśród których wyróżniają się graby pospolite, robinie akacjowe, dęby szypułkowe. Na uwagę zasługują dwa głogi dwuszyjkowe, dwa dęby piramidalne, buk w odmianie czerwonej i trzy dęby czerwone.

B. Strefy ochrony konserwatorskiej

Dla miejscowości, wyznaczono również strefy ochrony konserwatorskiej:

- Strefa „OW” ochrony archeologicznej została wyznaczona dla wszystkich miejscowości oprócz Jabłonowa. Obejmuje większość obszarów zabudowy wsi i terenów przylegających.
- Strefa „U” ochrony układów przestrzennych miejscowości występuje we wszystkich wsiach oprócz Michałowa i Rakowa. Obejmuje głównie obszary zabudowy wsi, ale w nieco mniejszym zakresie niż strefa „OW”.
- Strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego została wyznaczona w dwóch obszarach w Trzmielowie. Obejmuje częściowo strefy zabudowane oraz bezpośrednio przylegające obszary leśne i łąkowe.

5 STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW I UŻYTKÓW ROLNYCH

Powierzchnia ewidencyjna (EGiB) wszystkich gruntów obszaru wiejskiego gminy Chocianów wynosi 21 275,59 ha. W strukturze użytkowania gruntów, ponad połowę (54,4%) zajmują grunty leśne (lasy i tereny zadrzewione) – 11 566,22 ha. Grunty rolne zajmują – 8864,24 ha co stanowi 41,7%. Znacznie mniejsze powierzchnie zajmują pozostałe użytki gruntowe. Grunty zabudowane i zurbanizowane zajmują 536,90 ha (2,5%), w tym drogi – 393,85 ha. Grunty pod wodami to 54,37 ha (0,3%), użytki ekologiczne – 16,16 ha i tereny różne (tereny wojskowe) – 237,70 ha.

W strukturze użytków rolnych zdecydowanie przeważają grunty orne. Zajmują powierzchnię 5115,71 co stanowi 58,2%. Największą powierzchnię zajmują w Chocianowcu (994,13 ha), największym obrębem w całej gminie. Nieco mniejsze powierzchnie występują w Trzebnicach (919,33 ha) i Brunowie (741,80 ha). Sady występują we wszystkich miejscowościach oprócz Ogrodziska i zajmują łączną powierzchnię 24,56 ha. Łąki zajmują powierzchnię – 2406,58 ha, co stanowi 27,4% całości. Pod względem areалу najwięcej znajduje się w Chocianowcu. Powierzchnia pastwisk jest znacznie mniejsza i wynosi 689,88 ha (7,9%). Największe powierzchnie, podobnie jak łąki, znajdują się w Chocianowcu.

Do pozostałych użytków rolnych należą:

- grunty rolne zabudowane (zabudowa zagrodowa) – 227,49 ha. Największe

powierzchnie tej zabudowy występują we wsiach z największą liczbą mieszkańców, takich jak: Szklary Dolne, Chocianowiec, Brunów, Parchów i Trzebnice.

- grunty pod stawami hodowlanymi, do których należy częściowo zarośnięty staw w Chocianowcu o powierzchni 8,52 ha,
- grunty pod rowami melioracyjnymi – 121,92 ha
- zadrzewienia i zakrzewienia na gruntach rolnych – 192,14 ha.

Grunty te zajmują łączną powierzchnię 550,07 ha, co stanowi 6,3% powierzchni.

6 ORGANIZACJA ROLNICZEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

6.1 Struktura władania gruntami

W strukturze władania gruntami w gminie Chocianów większy udział ma sektor publiczny. Należy do niego 13952,04 ha gruntów, co stanowi 65,6% całej powierzchni. Do sektora prywatnego należy 7323,55 ha gruntów, ze wskaźnikiem 34,4%.

Najwięcej gruntów w sektorze publicznym należy do PGL. W sumie jest to 11 464,04 ha gruntów (53,9%). Grunty Lasów Państwowych występują we wszystkich wsiach, z czego najwięcej przypada na Chocianowiec - 5618,48 ha (71%), Michałów – 1352,32 ha (64,8%) i Trzmielów – 1189,62 ha (82,9%). Na drugim miejscu ze znacznie mniejszą powierzchnią 1499,53 ha i udziałem 7%, znajdują się grunty należące do SP KOWR. Grunty te występują również we wszystkich obrębach, ale ich udział waha się w przedziale od 0,6% w Trzmielowie do 22,5% w Szklarach Dolnych. Własność komunalna (grunty Gminy Chocianów) zajmuje 496,30 ha i stanowi tylko 2,3% całości gruntów w gminie. Większość z nich to tereny pod drogami (około 57%). Na pozostałe podmioty w sektorze publicznym przypada 492,17 ha (2,3%). Należą do nich różne podmioty prawne zarządzające gruntami w imieniu Skarbu Państwa.

Część gruntów publicznych jest dzierżawiona przez właścicieli indywidualnych gospodarstw rolnych oraz przez duże przedsiębiorstwa rolne (sp. z o.o.). Dzierżawie podlega 840,65 ha gruntów należących do KOWR i 81,30 ha będących w zasobie komunalnym.

W sektorze prywatnym największą powierzchnię (5443,06 ha) zajmują grunty gospodarstw rolnych. W skali całej gminy stanowią 25,6%, a największy odsetek występuje w Rakowie (59%) i Szklarach Dolnych (55,4%). Grunty właścicieli nieruchomości, nie wchodzących w skład gospodarstw rolnych, w całej gminie zajmują powierzchnię 989,08 ha.

Grunty o zbliżonej powierzchni (862,90 ha – 4,1%) zajmują prywatne przedsiębiorstwa rolno – usługowo – handlowe (spółki z o.o.). Tereny pozostałe w sektorze prywatnym (Tauron – spółka akcyjna, Polski Związek Łowiecki, Koło Łowieckie, O.S.P. Przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne sp. z o.o. Stowarzyszenie Łemków) zajmują 28,51 ha, co stanowi 0,1% wszystkich gruntów.

6.2 Struktura gospodarstw rolnych

Na terenie gminy Chocianów (obszar wiejski z wyłączeniem miasta Chocianów) funkcjonuje 809 gospodarstw rolnych. Zajmują one łącznie 5443,06 ha powierzchni gruntów, a średnia wielkość pojedynczego gospodarstwa wynosi 6,73 ha.

- W pierwszym przedziale obejmującym gospodarstwa o najmniejszym areale od 1 do 1,99 ha, znajduje się 232 gospodarstwa. Zajmują one 349,99 ha, co stanowi tylko 6,4% ogólnej powierzchni.
- W przedziale wielkości od 2 do 4,99 ha znajduje się 313 gospodarstw, które zajmują 965,09 ha gruntów (17,7%).
- W przedziale od 5 do 9,99 ha, znajduje się tu 149 gospodarstw zajmujących 1 058,81 ha, co stanowi 19,4% powierzchni.
- W kolejnym przedziale od 10 do 14,99 ha następuje spadek liczby gospodarstw do 46 oraz spadek ich ogólnej powierzchni do poziomu 560,10 ha gruntów, co stanowi tylko 10,3%.
- W przedziale wielkości od 15 do 49,99 ha znajduje się 54 gospodarstwa. Zajmują one największą powierzchnię ze wszystkich przedziałów (1364,13 ha), co stanowi 25% powierzchni.
- W przedziale od 50 do 99,99 ha znajduje się 14 gospodarstw. W sumie zajmują 991,74 ha, a ich udział w powierzchni wszystkich gospodarstw wynosi 18,2%.
- W przedziale powyżej 100 ha znajdują się tylko jedno gospodarstwa rolne – w Brunowie o powierzchni 153,20 ha. Jego udział w powierzchni wszystkich gospodarstw wynosi 2,8%.

W przedziale wielkości do 5 ha znajduje się 545 gospodarstw co stanowi 67,4% wszystkich. Tak duża liczba gospodarstw zajmuje tylko 24,1% powierzchni, a więc ich wpływ na produkcję i rolnicze wykorzystanie ziemi jest ograniczony. W pięciu obrębach (Żabice, Michałów, Trzebnice, Szklary Dolne i Brunów), największą powierzchnię zajmują

gospodarstwa średnie z przedziału wielkości od 15 do 49,99 ha. W czterech obrębach (Chocianowiec, Raków, Trzmielów i Ogrodzisko), dominują gospodarstwa duże, z przedziału od 50 do 99,99 ha. W dwóch obrębach (Parchów i Pogorzelska) największy areal przypada na gospodarstwa małe i średnie z przedziału od 5 do 9,99 ha, a w Jabłonowie z przedziału od 10 do 14,99 ha.

6.3 Rozdrobnienie i rozłóg działek w gospodarstwach rolnych

Średnia powierzchnia działki w gospodarstwie w gminie Chocianów wynosi 1,41 ha, a średnia liczba działek, które wchodziły w skład gospodarstwa rolnego wynosi 4,8.

Najwyższa średnia powierzchnia działki w gminie występuje w Szklarach Dolnych (1,92 ha) – miejscowość w której było prowadzone scalenie gruntów oraz w Michałowie (1,80 ha). Najmniejsze powierzchnie działek, poniżej 1 ha występują w Pogorzelskich (0,61) i Parchowie (0,86).

Największa średnia liczba działek w gospodarstwie występuje w Brunowie (9,1) i Pogorzelskich (7,0). Najmniejsza liczba działek występuje w Żabicach (3,4), Michałowie (3,6) i Szklarach Dolnych (3,6).

Najlepsza sytuacja występuje w Szklarach Dolnych, gdzie średnia liczba działek w gospodarstwie wynosi 3,6, a jednocześnie średnia powierzchnia działki wynosi 1,92 ha. Największe rozdrobnienie gruntów występuje w Brunowie, gdzie średnia liczba działek jest największa i wynosi 9,1, a średnia powierzchnia działki wynosi 1,21 ha. Duże rozdrobnienie występuje również w Pogorzelskich i Parchowie.

Konsekwencją dużego rozdrobnienia jest również niekorzystny rozłóg działek. Szczególnie niekorzystny układ występuje w Brunowie, Trzebnicach, Parchowie i Pogorzelskich.

6.4 Scalenia gruntów

Działanie scaleniowe prowadzone jest na obszarach charakteryzujących się dużym rozdrobnieniem i rozproszeniem gruntów. Ma na celu poprawę struktury obszarowej poszczególnych gospodarstw rolnych oraz gruntów leśnych. W wyniku zmniejszenia liczby działek rolnych w gospodarstwie uzyskuje się poprawę efektywności gospodarowania poprzez zmniejszenie kosztów transportu oraz ułatwienie procesów mechanizacji upraw polowych, jednocześnie zapewniając każdej z poscaleniowych działek ewidencyjnych, dostęp do urządzeń infrastruktury technicznej. Korzystne aspekty zabiegu scaleniowego to również dostosowanie granic nowych działek do systemu melioracji wodnych, rzeźby terenu i innych

przeszkód terenowych oraz właściwe ukształtowanie funkcjonalnej sieci dróg transportu rolnego.

Analizując potrzebę i możliwości przeprowadzenia działań scaleniowych na obszarze gminy Chocianów, do takiego zabiegu wytypowano trzy wsie: Brunów, Parchów i Trzebnice. Łączna powierzchnia gruntów do scaleń wyniesie 4587,90 ha.

6.5 Urządzenia melioracji wodnych

Długość wszystkich rowów istniejących na obszarze gminy wynosi 262,96 km. Na podstawie inwentaryzacji terenowej stwierdzono, że 241,79 km rowów jest w złym stanie technicznym, z czego 78,01 km wymaga pilnej konserwacji i prac polegających na pogłębieniu dna koryta i faszynacji brzegów. Cieki te są zbyt płytkie poprzez zamulenie, a koryto zarasta drzewami i krzewami. Część z nich jest sucha, lub prawie sucha i odprowadza wodę epizodycznie, tylko po gwałtownych opadach deszczu i podczas tajania pokrywy śnieżnej. Wtedy tworzą się zastoiska wody i lokalne podmokłości na terenach przylegających.

Część rowów – 22,63 km rowów (7,92%) została zlikwidowana. Głównie są to cieki, które przebiegały przez tereny gruntów ornych i zostały zaorane.

Na obszarze gminy sieć drenarska występuje we wszystkich obrębach. Ogólna powierzchnia zdrenowana wynosi 2401 ha, co stanowi 27,3% całości użytków rolnych. Zdecydowana większość przypada na grunty orne, a największe obszary znajdują się w Chocianowcu (526 ha), Trzebnicach (424 ha) i Żabicach (353 ha).

W kilku miejscach występują podmokłości gruntowe. W sumie jest to 19 obszarów, które zajmują 31,56 ha. Część z nich ma charakter okresowy i występuje na uprawianych użytkach rolnych. Z reguły są to zaorane użytki łąkowe lub grunty położone przy zaniedbanych rowach. Ich rekultywacja jest jak najbardziej celowa i wskazana. Zwykle położone są w strefie oddziaływania rowów, więc czyszczenie, odbudowa rowu, odkrycie zamulonych sączków drenarskich, powinno osuszyć teren i przywrócić go do normalnego użytkowania rolnego. W sumie, w całej gminie, grunty te zajmują 23,68 ha. Pozostałe (7,88 ha), to wieloletnie odłogi wyłączone z użytkowania rolnego z zabagnieniami, porośnięte trzciną i krzewami, występujące głównie w strefie dolinnej cieków i wzdłuż rowów. Obszary takie ze względu na ich trwałe przekształcenie, należy pozostawić, jako remizy śródpolne, które przyczyniają się do bioróżnorodności środowiska i są ostoją dla ptaków i płazów i lokalnej fauny.

6.6 Drogi dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych

Całą sieć drogową w gminie Chocianów tworzy 506,64 km dróg (stan wg. EGIB), o różnej nawierzchni i zróżnicowanym stanie technicznym. Drogi o trwałej nawierzchni bitumicznej, betonowej i kamiennej mają ogólną długość 105,41 km. Kolejne 91,86 km to drogi o nawierzchni utwardzonej żwirem i tłuczniem, a gruntowe - nieutwardzone mają długość 196,94 km. Kilka dróg nie istnieje w terenie, ponieważ zostały zaorane, lub zostały zlikwidowane z innych przyczyn. W sumie ich długość wynosi 67,61 km. Część dróg (44,82 km) jest w tak złym stanie technicznym (głównie zarośnięte drzewami i krzewami), że stały się nieprzejezdne i są nieużywane.

Drogi należą do różnych właścicieli: Województwa (DSDiK), Powiatu (Zarząd dróg powiatowych), Gminy, SP KOWR i właścicieli prywatnych. Prawie wszystkie boczne drogi w obszarach zabudowanych oraz dojazdowe do działek rolnych, znajdują się we władaniu Gminy. Ich łączna długość wynosi 419,07 km.

Drogi nie spełniają wymaganego standardu jezdni dla ciągników i maszyn rolniczych. Nie posiadają prawidłowego odwodnienia lub jest ono niesprawne. Występują liczne uszkodzenia nawierzchni w postaci wybojów, dołów i dziur, w których gromadzi się woda opadowa bądź roztopowa, a pobocza zarastają w sposób niekontrolowany drzewami i krzewami. Dla części z nich potrzebna jest kompleksowa przebudowa z dobrym odwodnieniem i trwałą nawierzchnią bitumiczną o odpowiednich parametrach wytrzymałościowych.

Biorąc pod uwagę aktualne potrzeby gminy i uwzględniając głównie rolę rolnictwa, do przebudowy wytypowano 126,73 km dróg. Prawie połowa z nich (55,03 km) należy do kategorii dróg gruntowych nieutwardzonych. Stanowią one 27,9% tych dróg. Większość z nich to typowe drogi dojazdowe do działek rolnych, umożliwiające obsługę większych kompleksów gruntów ornych. Pozostałe, to drogi utwardzone (64,55 km) i drogi o trwałej nawierzchni - brukowane (1,02 km). Z uwagi na to, że są to drogi używane najczęściej, a część z nich tworzy lokalne połączenia między sąsiadującymi wsiami, również zostały wytypowane do przebudowy mimo, że część z nich jest w stanie technicznym dobrym. Do przebudowy, a dokładnie do odtworzenia i budowy wytypowano 6,13 km odcinków dróg, które zostały zaorane przez rolników.

Pod względem długości, najwięcej dróg wytypowano w Chocianowcu (27,82 km), i Trzebnicach (24,50 km). Nieco mniej w Parchowie (17,42 km), Brunowie (15,91 km) i Michałowie (15,74 km). Najmniej dróg, ze względu na małą powierzchnię użytków rolnych, wytypowano w Jabłonowie (0,39 km), w Szklarach Dolnych (1,97 km), bo tam już dokonano przebudowy dróg przy okazji scalenia i w Pogorzelskich (3,35 km), ze względu na dużą ilość użytków zielonych.

Dopełnieniem będą nowe odcinki dróg, które zaplanowane są do budowy. Są to odcinki, które faktycznie znajdują się w terenie, częściowo są utwardzone, są użytkowane oraz znajdują się w ciągach dróg zaprojektowanych do przebudowy. Będą one wymagały wydzielenia geodezyjnego z działek rolnych i leśnych, ponieważ w tej chwili nie są one ujęte w ewidencji gruntów i budynków.

Przebudowane i budowane drogi z nawierzchnią dostosowaną do używanego sprzętu rolniczego powinny zapewnić odpowiednią obsługę działek rolnych. Drogi muszą posiadać rowy odwadniające o odpowiednich parametrach i odpowiednią infrastrukturę drogową: przepusty, mostki, kładki, zjazdy na pola, murki oporowe, wzmocnienia poboczy. Na części dróg planuje się również nasadzenia pasów zadrzewień przydrożnych.

7 KSZTAŁTOWANIE KRAJOBRAZU

7.1 Zalesienia gruntów

W gminie Chocianów powierzchnia leśna po uwzględnieniu lasów i terenów zadrzewionych (wg EGIB) wynosi 11 566,22 ha. Średni wskaźnik lesistości dla gminy kształtuje się na poziomie 54,4%. Największy, na poziomie powyżej 70%, występuje w Chocianowcu i Trzmielowie. Najmniejszy na poziomie 8,8% występuje w Trzebnicach.

W całej gminie, wg. opracowań planistycznych (MPZP i SUIKZP), przeznaczono do zalesienia grunty o łącznej powierzchni 268,21 ha, co stanowi 1,3% wszystkich gruntów. Tą wielkość należy pomniejszyć o już dokonane zalesienia (10,27 ha) i wtedy pozostaje 257,94 ha.

7.2 Planowane zadrzewienia

Oprócz kompleksów leśnych oraz terenów zadrzewionych i zakrzewionych (oznaczone ewidencyjnie LZ i Lzr) oraz nieewidencyjnych odłogów (samosiewy), na terenie gminy znajduje się dużo zadrzewień liniowych. Są to zarośnięte pobocza dróg i miedze oraz skarpy cieków naturalnych i rowów melioracyjnych. Są one ważnym elementem przyrodniczym

tworząc bioróżnorodność obszarów wiejskich. Tworzą strefy ochronne w zapobieganiu procesom erozyjnym, zwiększają retencję gruntów i urozmaicają krajobraz.

Wskazane jest utrzymanie tych wszystkich samoistnych zadrzewień i zakrzewień, które nie kolidują z ruchem na drodze, oraz nie utrudniają przepływów w ciekach.

Dodatkowo planowane są jednostronne i obustronne zadrzewienia wzdłuż kilku ciągów dróg, które przebiegają przez otwarte przestrzenie pól. Działania te proponuje się przy realizacji przebudowy układu komunikacyjnego na terenie gminy.

Szczegółowe projekty zadrzewień zawarte zostaną w dokumentacjach technicznych projektowanych dróg transportu rolnego. Zadrzewienia będą mieściły się w granicach pasa drogowego. Planowana sumaryczna długość wszystkich zadrzewień wyniesie 32,37 km.

7.3 Zagospodarowanie odłogów

Przeprowadzona inwentaryzacja terenowa wykazała, że część użytków rolnych leży w odłogu. W skali całej gminy jest to 1015,53 ha (11,6% użytków rolnych), z czego na grunty orne przypada 425,59 ha, a na użytki zielone 589,94 ha.

Do ponownego użytkowania rolniczego planuje się przywrócić 185,29 ha gruntów ornych i 305,61 ha użytków zielonych. Razem jest to obszar o powierzchni 490,90 ha (48,3% wszystkich odłogów). Są to grunty położone w stosunkowo dobrej lokalizacji, na glebach różnej jakości. Pokrycie terenu to głównie trawy, chwasty i pojedyncze, rzadkie krzewy. Ich odłogowanie nie trwa zwykle dłużej niż kilka sezonów, a przyczyną są najczęściej sprawy właścicielskie i spadkowe wymagające uregulowań prawnych, a nie sama przydatność ziemi do uprawy.

Największe powierzchnie gruntów ornych planuje się przywrócić do użytkowania w Chocianowcu i Trzebnicach, a użytków zielonych, również w Chocianowcu i w Michałowie.

7.4 Rekultywacja nieużytków i terenów kopalnianych

Według ewidencji (EGiB) w całej gminie znajdują się nieużytki ewidencyjne o łącznej powierzchni 77,44 ha. Są to pozostałości po dawnych niewielkich wyrobiskach (ukopy żwiru i piachu) lub naturalne, podmokłe, trudno dostępne zagłębienia terenowe.

Kilka nieużytków, o powierzchni 1,60 ha, położonych w dużych kompleksach gruntów ornych zostało zrehabilitowanych i przekształconych na grunty orne. Oprócz nich do rekultywacji w kierunku rolnym planuje się przeznaczyć jeszcze cztery nieużytki o łącznej

powierzchni 1,51 ha. Porośnięte wieloletnim samosiewem drzew i krzewów, które występują w strefach i na działkach leśnych należy przeznaczyć do rekultywacji w kierunku leśnym. W sumie będzie to powierzchnia 29,84 ha. Do rekultywacji w kierunku wodnym należy przeznaczyć istniejące stawy i oczka wodne, które znajdują się w strefie zabudowanej wsi. Zajmują one powierzchnię 21,69 ha.

W sumie, rekultywacją będzie objęte 54,64 ha nieużytków.

8 USTALENIA PLANU URZĄDZENIOWO – ROLNEGO GMINY

Plan urządzeniowo – rolny gminy Chocianów składa się z dwóch części. Pierwsza część to analiza i diagnoza stanu istniejącego, na którą składają się informacje dotyczące środowiska przyrodniczego gminy i organizacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Druga część planu są to ustalenia, w których wskazano zabiegi urządzeniowo – rolne głównie w zakresie poprawy warunków wodnych, infrastruktury drogowej, produkcji rolniczej i kształtowania krajobrazu. Proponowane prace urządzeniowo - rolne realizowane w poszczególnych obrębach, zasadniczo nie przekształcają środowiska. Pomagają odtworzyć i przywrócić elementy środowiska do stanu pierwotnego, które wskutek wieloletnich zaniedbań uległy pogorszeniu i degradacji oraz zwiększają efektywność gospodarowania na gruntach rolnych.

Rodzaje proponowanych zabiegów urządzeniowo - rolnych:

- poprawa warunków wodnych:
 - modernizacja rowów melioracji wodnych – długość 78,01 km,
 - likwidacja podmokłości gruntowych – pow. 23,68 ha
- poprawa rolniczej przestrzeni produkcyjnej:
 - zagospodarowanie odłogów w kierunku rolnym – 490,90 ha
 - grunty do zalesienia (na podstawie opracowań planistycznych) – pow. 257,94 ha,
 - rekultywacja nieużytków i terenów kopalnianych – pow. 54,64 ha
- poprawa stanu technicznego dróg transportu rolnego:
 - przebudowa – długość 126,73 km
 - planowana budowa nowych odcinków 1,92 km
- wykonanie zadrzewień przy drogach planowanych do przebudowy – długość 32,37 km
- przeprowadzenie scalenia gruntów w trzech wsiach : Brunów – 1817,37 ha, Parchów – 1451,35 ha, Trzebnice – 1319,18 ha.

Rodzaj i zakres zabiegów urządzeniowo - rolnych

Tabela nr 1

L.p.	Obręb	Modernizacja rowów melioracji wodnych		Likwidacja podmokłości gruntowych		Przebudowa dróg dojazdowych do gruntów rolnych i leśnych		Budowa dróg dojazdowych do gruntów rolnych i leśnych		Zagospod. odlogów w kierunku rolnym		Rekultywacja nieużytków i terenów kopalnianych		Zalesienia gruntów		Zadrzewienia przydrożne		Scalenia gruntów		
		długość km		pow. ha		długość km		długość km		pow. ha		pow. ha		pow. ha		długość km		pow. ha		
		4.	8,10	5.	0,89	6.	15,91	7.	0,42	8.	44,66	9.	4,36	10.	102,39	11.	4,69	12.	1 817,37	
1.	Brunów	12,90	11,19	27,82	0,39	1,28	5,37	17,67	48,67	7,08	0,55	18,03	1,37	6,43	43,46	11,60	2,22	1,89	12,66	1 319,18
2.	Chocianowice	1,64	4,56	15,74	6,38	0,03	26,01	3,48	1,37	18,03	1,37	6,43	43,46	11,60	2,22	1,89	12,66	1 319,18		
3.	Jabłonów	6,98	1,07	17,42	3,35	3,72	1,97	24,50	4,11	0,19	8,83	-	4,62	32,37	257,94	54,64	490,90	1,92	126,73	23,68
4.	Michałów	4,82	4,94	9,64	6,48	12,80	4,30	2,25	3,16	78,01	78,01	23,68	23,68	23,68	23,68	23,68	23,68	23,68	23,68	23,68
5.	Ogrodzisko	4,94	9,64	6,48	12,80	4,30	2,25	3,16	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01
6.	Parców	9,64	6,48	12,80	4,30	2,25	3,16	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01
7.	Pogorzelińska	6,48	12,80	4,30	2,25	3,16	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01
8.	Raków	12,80	4,30	2,25	3,16	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01
9.	Szklary Dolne	4,30	2,25	3,16	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01
10.	Trzebnice	2,25	3,16	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01
11.	Trzmielów	3,16	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01
12.	Żabice	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01	78,01
	Razem gmina	78,01	23,68	126,73	1,92	490,90	54,64	257,94	32,37	1 319,18	4 587,90	54,64	257,94	32,37	4 587,90	54,64	257,94	32,37	4 587,90	

źródło: opracowanie własne na podstawie danych z planu urz - rol - 2018r

9 OCENA POTENCJALNYCH ZMIAN W ŚRODOWISKU W PRZYPADKU NIEPODEJMOWANIA REALIZACJI PRAC URZĄDZENIOWO - ROLNYCH

Realizacja prac urządzeniowo – rolnych zaproponowanych w Planie urządzeniowo - rolnym nie wprowadza zmian, które byłyby szczególnie uciążliwe dla środowiska, lub w znaczący sposób pogorszyło jego funkcjonowanie. Przeciwnie, przeprowadzenie działań ma pozytywny wpływ na elementy i zjawiska występujące w środowisku naturalnym

Brak realizacji poszczególnych działań może utrzymywać występujące różne niekorzystne zjawiska i spowoduje potencjalne następujące konsekwencje:

✓ *Modernizacja rowów melioracji wodnych*

Brak konserwacji i odbudowy rowów melioracyjnych powoduje słabe odprowadzanie wód i utrzymywanie się zbyt wysokiego poziomu wód w profilu gleb. Tworzenie się podmokłości gruntowych skutkuje trwałą degradacją dużych obszarów użytków rolnych i zmniejszenie się powierzchni wykorzystywanych rolniczo. Zalewanie obszaru powoduje czasowe zmiany w składzie gatunkowym roślin oraz zniszczenie upraw polowych.

✓ *Likwidacja podmokłości gruntowych*

Przy zaniechaniu działania utrwalają się wszystkie negatywne zjawiska występujące przy braku czyszczenia i odbudowy rowów melioracyjnych, ponieważ powstawanie podmokłości gruntowych (trwałych i okresowych) najczęściej wynika z braku właściwej konserwacji pobliskich cieków. Tereny okresowo podmokłe utrudniają racjonalne gospodarowanie z powodu niemożności dotrzymywania terminów agrotechnicznych w uprawach. Przy trwale podmokłych występuje całkowite wyłączenie tych obszarów z produkcji rolnej i przekształcenie tych terenów w bagna.

✓ *Przebudowa i budowa dróg dojazdowych do gruntów rolnych i leśnych*

Przy zaniechaniu przebudowy, wskutek złego stanu dróg transportu rolnego i urządzeń komunikacyjnych następuje obniżenie efektywności produkcji rolnej.

- ruch transportowy odbywa się powoli po nieoptymalnych, dłuższych trasach, co powoduje zwiększenie zużycia paliwa,
- występuje zwiększone zanieczyszczenie powietrza spalinami,
- zwiększony hałas,
- występuje zwiększone ryzyko uszkodzenia maszyn rolniczych na dziurach i wybojach,

- wskutek nieprzejezdności dróg, występują objazdy po polach uprawnych oraz zwiększenie ilości odłogów wskutek utrudnionego dojazdu dla sprzętu rolniczego,
- przy nieremontowanych przepustach drogowych i rowach przydrożnych występują podtopienia i podmokłości występujące na przyległych gruntach.

✓ **Zalesienia gruntów**

Przy braku realizacji zalesień na gruntach bardzo niskiej jakości i na gruntach odłogowanych tracimy możliwość ich lepszego zagospodarowania, a w perspektywie dłuższego okresu czasu grunty te nie przynoszą dochodu. Nie mamy możliwości zalesienia enklaw śródleśnych i gruntów przylegających do lasów, na których uprawy rolne są mało opłacalne i często są niszczone przez zwierzynę leśną.

✓ **Zagospodarowanie odłogów w kierunku rolnym**

Na gruntach odłogowanych przez dłuższy okres czasu, nastąpi samoistna sukcesja drzew i krzewów. W następstwie tego nastąpi trwałe wyłączenie tych gruntów z produkcji rolniczej, a ich późniejsze przywracanie będzie bardzo trudne, kosztowne i mało opłacalne. Na niekoszonych łąkach z wysokim poziomem wody gruntowej tworzą się tereny podmokłe i bagniska. Pojedyncze odłogi położone w otwartej przestrzeni produkcyjnej i otoczone uprawianymi gruntami będą stanowiły utrudnienie dla gospodarowania na sąsiednich działkach (rozsiewanie się chwastów, cieniowanie przez rozrastające się drzewa, miejsca lęgu dzikiej zwierzyny niszczącej zasiewy).

✓ **Rekultywacja nieużytków i terenów kopalnianych**

Pozostawienie ukopów i wyrobisk wpływa negatywnie na krajobraz przyrodniczy. Niezrekultywowane nieużytki i tereny zdewastowane, wskutek czynników pogodowych (wiatry i opady) mają tendencję do zwiększania swojej powierzchni i oddziałują negatywnie na sąsiadujące grunty.

✓ **Zadrzewienia przydrożne**

Brak realizacji zadrzewień obniża walory krajobrazowe obszaru. Nie ma wpływu kompensacji przyrodniczej po wycięciu drzew starych, które kolidują z przebudowywanym pasem drogowym. Brakuje również innych pozytywnych zjawisk związanych z pasami zadrzewień przydrożnych, takimi jak: zatrzymywanie pyłów, zanieczyszczeń i zmniejszania hałasu, zapobieganie procesom erozji wietrznej, a w okresie zimowym zatrzymywanie zasp śnieżnych.

✓ *Scalenia gruntów*

Przy braku działań scaleniowych, nie poprawiamy struktury gospodarstw rolnych. W skład gospodarstw wchodzi duża ilość małych działek, których rozłóg jest niekorzystny (pozostają w dużym rozproszeniu). Nie ma możliwości ukształtowania funkcjonalnej sieci dróg dojazdowych do gruntów, z czego wynikają wysokie koszty transportu i utrudnione procesy mechanizacji prac polowych. Ma to wpływ na niską efektywność i małą dochodowość gospodarowania.

10 PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA PLANOWANYCH PRAC URZĄDZENIOWO – ROLNYCH : BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKO; ŚREDNIO; DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE

10.1 Modernizacja rowów melioracji wodnych

Na obszarze całej gminy, do konserwacji i odbudowy przeznaczono rowy o łącznej długości 78,01 km. Rowy są zamulone, brzegi porośnięte trawą, chwastami i krzewami, które zarastają dno i skarpy powodując w wielu przypadkach zatykanie wylotów sączków drenarskich. W celu poprawy warunków wodnych należy wykonać kompleksową odbudowę rowów polegającą na: wycięciu zbędnych drzew i krzewów, wyprofilowaniu i pogłębieniu dna oraz skarp, umocnieniu brzegów przez faszynację i obsianie ich odpowiednią roślinnością. Równolegle w miejscach krzyżowania się rowów i dróg należy udrożniać, ewentualnie wymieniać uszkodzone przepusty drogowe. Przed realizacją należy przeprowadzić szczegółową inwentaryzację rowów.

Realizacja proponowanych robót melioracyjnych przyczyni się do poprawy i uregulowania właściwych stosunków wodnych, a prawidłowe odprowadzanie nadmiaru wilgoci z gleby powinno zlikwidować większość występujących okresowo lokalnych podtopień gruntów.

Wpływ na powierzchnię ziemi

Przy odbudowie, przy wykonywaniu prac związanych z faszynacją brzegów i pogłębieniem koryta cieku, dojdzie do niewielkich czasowych zmian w konfiguracji terenu. Wzdłuż brzegów rowów powstaną wały (nasypy) z materiału ziemnego wydobytego z koryta cieku. Materiał ten w krótkim czasie powinien zostać rozplantowany na przylegające tereny nie powodując trwałych zmian w ukształtowaniu powierzchni. Konserwacja, polegająca głównie na likwidacji

nadmiernie rozrośniętej roślinności (koszenie skarp, wycinka krzewów), również nie będzie miała znaczenia dla ukształtowania terenu.

Wpływ działania będzie obojętny.

Wpływ na wody powierzchniowe

Na wody powierzchniowe prace będą miały charakter pozytywny. Konserwacja i przebudowa, spowoduje lepszy odpływ nadmiaru wód opadowych, co przyczyni się do likwidacji występujących rozlewisk i podmokłości.

Wpływ na wody podziemne

Projektowane prace nie będą miały wpływu na zasobność i zanieczyszczenie wód podziemnych. Na wody gruntowe (podskórne) mają wpływ ograniczony do strefy przylegającej do rowu (lepsza infiltracja). Dzięki nim nastąpi udroźnienie sączków drenarskich na obszarach zdrenowanych i likwidację podmokłości. Wpływ pozytywny.

Wpływ na gleby

Oddziaływanie będzie pozytywne. Modernizacja przyczyni się do likwidacji czasowych rozlewisk i podmokłości występujących na obszarze gruntów rolnych, zarówno poprzez lepszy odpływ powierzchniowy nadmiaru wód opadowych, jak i umożliwienie odpływu wody z sączków drenarskich.

Nastąpi polepszenie własności fizycznych i chemicznych gleby. W wielu miejscach przywróci to jej pierwotną produktywność i umożliwi właściwe zagospodarowanie.

Wpływ na warunki klimatyczne

Przewidywane prace w żadnym stopniu nie wpłyną na istniejące warunki klimatyczne.

Wpływ na powietrze

Przewidywane prace mają obojętny wpływ na powietrze. W bezpośredniej bliskości cieku może zmienić się stopień wilgotności powietrza.

Wpływ na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta

Działanie będzie pozytywne z elementami negatywnymi. Prace przy konserwacji i przebudowie rowów nie wpłyną na wielkopowierzchniowe kompleksy roślinności. Jedynymi zmianami będą likwidacje pojedynczych drzew i krzaków z koryt zarośniętych cieków, a także zmniejszenie porostu traw i roślin zielnych (chwasty). Nie wpłynie to zasadniczo na skład gatunkowy i ilość naturalnych zbiorowisk roślinnych. Prace będą za to miały czasowe oddziaływanie na poszczególne gatunki roślin i zwierząt, które występują bezpośrednio w strefie cieku. Może nastąpić ich czasowe wyginięcie, lub migracja w przypadku zwierząt.

Wpływ na obszary chronione

Zdecydowana większość wytypowanych cieków znajduje się poza obszarami chronionymi. Jedynie kilka odcinków modernizowanych rowów przepływa przez OCHK „Dolina Czarnej Wody” na południu gminy, w obrębie Michałów. W związku z tym, że prace będą się odbywać na istniejących ciekach, ich inwazyjność na otaczający teren będzie niewielka.

Żadne cieki nie będą modernizowane na obszarze chronionym Natura 2000 PLB020005 – Bory Dolnośląskie. Wpływ działania obojętny.

Wpływ na zabytki i obiekty o wartościach kulturowych

Modernizowane rowy nie będą miały wpływu na walory architektoniczne i historyczno-kulturowe gminy. Prace będą realizowane w obszarze rolniczej przestrzeni produkcyjnej, poza strefami zabudowy.

Wpływ na warunki i jakość życia mieszkańców

W wyniku realizacji działań dotyczących konserwacji i przebudowy rowów nastąpi zmniejszenie zagrożenia podtopień gruntów. Poprawią się warunki przepływu wody w korytach cieków i szybszy odpływ nadmiaru wody z terenów przyległych. Będzie to miało bardzo pozytywny wpływ na likwidację lokalnych wymoklisk i podmokłości gruntowych na użytkach rolnych, które utrudniały, lub uniemożliwiały przeprowadzanie prac polowych, zwłaszcza w okresie wczesnowiosennym. Oddziaływanie prac będzie pozytywne.

Wpływ na dobra materialne

Oddziaływanie pozytywne. Prace umożliwią lepsze zagospodarowanie gruntów, a tym samym zwiększą efektywność gospodarowania i uzyskanie większych dochodów.

Wpływ na krajobraz

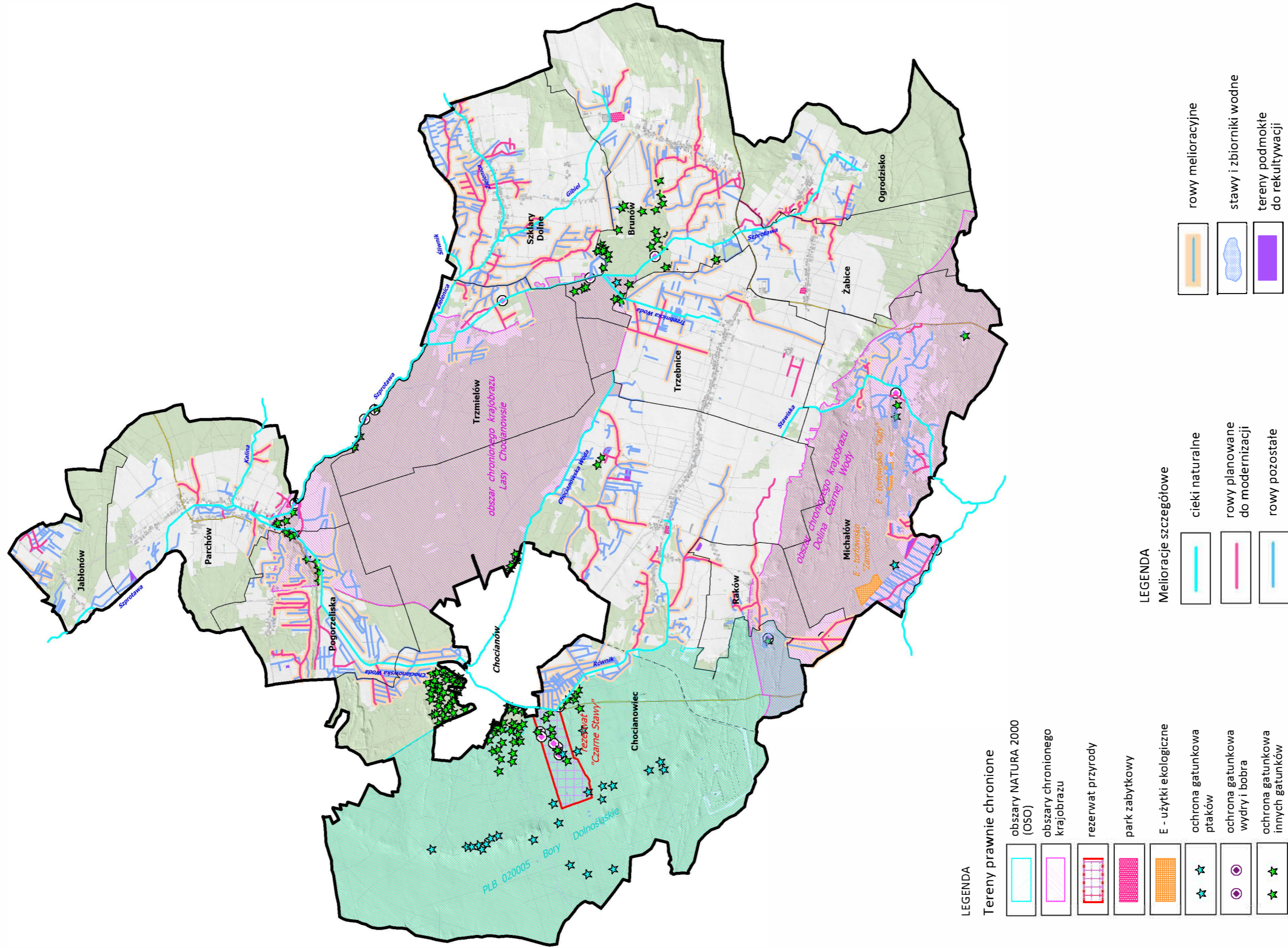
Oddziaływanie obojętne.

Wpływ na zasoby naturalne

Brak wpływu

10.2 Likwidacja podmokłości gruntowych

Na obszarze gminy, na użytkach rolnych, występują obszary okresowo podmokłe, które przy pomocy różnych zabiegów hydrotechnicznych można z powrotem przywrócić do pełnego użytkowania rolnego. Łącznie zajmują one powierzchnię 23,68 ha. Odbudowa i bieżące utrzymywanie rowów melioracyjnych przyczyni się do poprawy i uregulowania właściwych stosunków wodnych, co powinno zlikwidować większość występujących

Rys. 2 Prace urządzeniowo - rolne w zakresie melioracji wodnych

okresowo lokalnych podmokłości gruntów. W innych przypadkach należy wykonać prace drenarskie.

Wpływ na powierzchnię ziemi

Przy wykonywaniu prac związanych z osuszaniem dojdzie do niewielkich czasowych zmian w ukształtowaniu terenu. Przy odbudowie rowów, wzdłuż brzegów powstaną wały (nasypy) z materiału wydobytego z koryta ciek. Materiał ten w krótkim czasie powinien zostać rozplantowany na przylegające tereny, lub wywieziony na składowisko nie powodując trwałych zmian w ukształtowaniu powierzchni. Podobnie przy drenowaniu – pojawią się niewielkie czasowe zmiany w konfiguracji terenu, związane z prowadzonymi wykopami pod sączki i zbieracze. Wpływ działania na ukształtowanie terenu będzie obojętny.

Wpływ na wody powierzchniowe

Wpływ na wody powierzchniowe będzie pozytywny. Prace przyczynią się do likwidacji czasowych rozlewisk i podmokłości na obszarze gruntów rolnych.

Wpływ na wody podziemne

Projektowane prace mają wpływ pozytywny na wody podziemne. W strefach działania ustabilizuje się poziom wód gruntowych.

Wpływ na gleby

Oddziaływanie będzie pozytywne. Likwidacja podmokłości gruntowych wpłynie na polepszenie własności fizycznych i chemicznych gleb i przywróci ich pierwotną produktywność. Tereny te można z powrotem przywrócić do produkcji rolniczej.

Wpływ na warunki klimatyczne

Przewidywane prace nie wpłyną na istniejące warunki klimatyczne.

Wpływ na powietrze

Przewidywane prace mają obojętny wpływ na powietrze. W strefie likwidacji rozlewiska może zmienić się stopień wilgotności powietrza.

Wpływ na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta

Prace przy likwidacji okresowych podmokłości gruntowych nie wpłyną na wielkopowierzchniowe kompleksy roślinności. Jedynymi zmianami będą likwidacje pojedynczych drzew i krzewów, a także zmniejszenie porostu traw i roślin zielnych (chwasty). Na osuszanej działce zmieni się dotychczasowy skład gatunkowy roślin. Chwasty ustąpią miejsca gatunkom bardziej szlachetnym i uprawom. Działanie pozytywne.

Wpływ na obszary chronione

Brak wpływu. Podmokłości przeznaczone do rekultywacji nie występują na obszarze chronionym Natura 2000.

Wpływ na zabytki i obiekty o wartościach kulturowych

Brak wpływu. Podmokłości przeznaczone do rekultywacji nie występują na obszarach i w strefach zabudowanych.

Wpływ na warunki i jakość życia mieszkańców

Likwidacja podmokłości gruntowych będzie miała pozytywny wpływ na jakość życia mieszkańców. Wpłynie na lepszą efektywność gospodarowania na użytkach rolnych (lepsza dostępność działek i zwiększenie areału uprawianej ziemi). Likwidacja podmokłości wpłynie korzystnie na zwiększenie stanu zdrowotności mieszkańców (poprawa mikroklimatu, likwidacja miejsca wylęgania komarów).

Wpływ na dobra materialne

Oddziaływanie pozytywne. Prace umożliwią lepsze zagospodarowanie gruntów, a tym samym zwiększą efektywność gospodarowania i uzyskanie większych dochodów.

Wpływ na krajobraz

Działanie obojętne.

Wpływ na zasoby naturalne

Brak wpływu.

10.3 Przebudowa i budowa dróg dojazdowych do gruntów rolnych i leśnych

Projektowana w planie urządzeniowo – rolnym przebudowa, obejmuje sieć dróg dojazdowych do gruntów, o łącznej długości 126,73 km. Będzie ona polegała na doprowadzeniu ich do lepszego standardu jezdni poprzez odpowiednie wzmocnienie podbudowy drogi, utwardzanie i wymianę nawierzchni. Przebudową objęte będą drogi istniejące w granicach wydzielonych działek ewidencyjnych. Przy występujących niezgodnościach (droga meandrująca) nastąpi korekta w ramach ustalonych linii rozgraniczających. Pod względem długości, najwięcej dróg wytypowano w Chocianowcu (27,82 km), i Trzebnicach (24,50 km). Nieco mniej w Parchowie (17,42 km), Brunowie (15,91 km) i Michałowie (15,74 km).

Dodatkowo zaplanowano do budowy odcinki „nowych dróg” o łącznej długości 1,92 km. Są to działki w ciągach dróg istniejących. Drogi te formalnie nie istnieją (nie są zapisane w ewidencji gruntów i budynków), ale faktycznie znajdują się w terenie, są wyjeżdżone

I użytkowane. Drogi te będą wymagały formalnego geodezyjnego wydzielenia z działek rolnych i zapisania ich jako użytki drogowe, a także uregulowania spraw właścicielskich, czyli przekazania ich Gminie.

Wpływ na powierzchnię ziemi

Przy przebudowie i budowie dróg, nawierzchnia ich powinna zostać doprowadzona do standardu drogi bitumicznej. Na wszystkich odcinkach przebudowa i budowa będzie dotyczyła dróg już istniejących. Nie będą budowane nasypy drogowe, ani żadne napowietrzne przeprawy typu wiadukty i mosty. Przy drogach powinno zostać odtworzone odwodnienie w postaci rowów przydrożnych, a przy części z nich, zwłaszcza na terenach niżej położonych, takie odwodnienia należy zaprojektować i zbudować. W większości przypadków cała infrastruktura drogowa powinna się zmieścić w istniejącym ewidencyjnie pasie drogowym (działka wydzielona i zapisana jako użytek „dr”).

W przypadku przekroczenia linii rozgraniczających nastąpi tylko zmiana funkcji terenu z rolnego na pas drogowy. Poza tym, przy realizacji prac może dojść do czasowego zajęcia części gruntów na place manewrowe lub miejsca składowania materiałów budowlanych. Po zakończonych pracach i przeprowadzonej rekultywacji, terenom tym zostanie przywrócona ich pierwotna funkcja i dotychczasowy sposób użytkowania.

Przebudowa i budowa dróg będzie obojętna dla ukształtowania terenu.

Wpływ na wody powierzchniowe

Wpływ na wody powierzchniowe będzie bardzo mały, a zmiany będą miały charakter pozytywny. Rowy odwadniające przy modernizowanych drogach, które mają wpływ na trwałość i eksploatację dróg, będą poddane zabiegom budowy lub odbudowy. W miejscach kolizyjnych (przecięcie dróg z ciekami) będą wymieniane przepusty drogowe, które poprawią przepływy w ciekach. Oddziaływanie prac będzie pozytywne.

Wpływ na wody podziemne

Przebudowa dróg nie będzie miała wpływu na zasobność i zanieczyszczenie wód podziemnych.

Wpływ na gleby

W związku z tym, że przebudowa i budowa ogranicza się tylko do dróg istniejących i nie ma potrzeby wytyczania nowych tras, działanie takie nie będzie miało wpływu na jakość i produktywność gleb. Jak wspomniano, przy niektórych drogach będą również odnawiane rowy odwadniające i wtedy wpływ tych prac na przylegające grunty (gleby) będzie

pozytywny. Likwidacja podmokłości gruntowych, poprzez poprawę własności fizycznych i chemicznych gleby wpłynie na polepszenie jej struktury i ogólną produktywność.

Drogi formalnie nowo budowane, będą również przebiegać w terenie po drogach już faktycznie istniejących i nie nastąpi zajęcie nowych terenów. Oddziaływanie będzie obojętne.

Wpływ na warunki klimatyczne

Przebudowa i budowa dróg nie będzie miała żadnego wpływu na warunki klimatyczne obszaru.

Wpływ na powietrze

W momencie realizacji zadania może dojść do czasowego zanieczyszczenia powietrza. W krótkim okresie czasu w okresie trwania budowy dróg, mogą wystąpić chwilowe oddziaływania negatywne. Prace drogowe, dostawy materiałów pojazdami ciężarowymi w tym materiałów sypkich, powodować będą wzrost zapylenia o niewielkim, lokalnym zasięgu. Prace będą wymagały składowania i przemieszczania dużych ilości mas ziemnych, wobec powyższego może nastąpić zwiększona emisja pyłu zawieszanego i opadającego. Obok zapylenia wystąpi również lokalnie podwyższona emisja tlenków węgla, tlenków azotu i węglowodorów ze spalin powstających podczas pracy ciężkiego sprzętu drogowego oraz środków transportu. Należy spodziewać się, że standardy środowiska w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego będą zachowane, a wartości stężeń zanieczyszczeń będą się zmniejszać w miarę kończenia prac.

W dłuższym okresie trwania, przebudowa i budowa dróg będzie miała pozytywne oddziaływanie na powietrze, ponieważ poruszanie się po nowych drogach powoduje mniejszą emisję spalin i generuje mniej hałasu.

Wpływ na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta

Przebudowa dróg, przy braku wytyczania nowych tras, nie będzie miała wpływu na duże połacie istniejącej naturalnej szaty roślinnej (kompleksy łąkowe i leśne). Przy części dróg, przy ich poszerzaniu, zaistnieje potrzeba wycięcia niektórych drzew i krzewów. Na tych odcinkach przeprowadzi się ewentualne nasadzenia uzupełniające i zabiegi pielęgnacyjne (usuwanie spróchniałych konarów i cięcie gałęzi). W związku z pracami mogą również nastąpić czasowe migracje zwierząt. Oddziaływanie będzie pozytywne z elementami negatywnymi.

Wpływ na obszary chronione

Żadne odcinki przebudowywanych i budowanych dróg nie przebiegają przez teren chroniony Natury 2000 – Bory Dolnośląskie. Brak wpływu.

Wpływ na zabytki i obiekty o wartościach kulturowych

Większość dróg będzie realizowana w obszarze rolniczej przestrzeni produkcyjnej, poza obszarami zabudowanymi. Te, które przebiegają przez strefę zabudowaną, wpłyną pozytywnie na zabytki i obiekty kulturowe. Układ historyczny i urbanistyczny zabudowy pozostanie nienaruszony, ponieważ prace będą prowadzone na istniejących drogach. Będzie lepszy dostęp (dojazd) do tych obiektów, przez co zwiększy się ich atrakcyjność turystyczno - krajoznawcza i poznawcza. Wpływ obojętny lub pozytywny, w zależności od lokalizacji obiektu zabytkowego.

Wpływ na warunki i jakość życia mieszkańców

Przebudowa i budowa dróg polegająca na ulepszeniu nawierzchni będzie miała bardzo duże pozytywne znaczenie dla mieszkańców. Dzięki temu skróceniu ulegną przejazdy między poszczególnymi miejscowościami i zwiększy się komfort poruszania pojazdami. Poprzez ułatwienie dojazdów do pól (upraw), zwiększy efektywność i opłacalność produkcji rolnej. Krótsze trasy i dojazdy po lepszej nawierzchni, to także mniejsze zużycie sprzętu i oszczędności paliwa, a także możliwość dojazdu ciężkich samochodów transportowych po odbiór płodów rolnych. W strefie zabudowanej, przebudowane drogi umożliwią komfortowy dojazd do posesji, wpłyną na większe bezpieczeństwo i zmniejszenie hałasu.

Wpływ na dobra materialne

Poprzez ułatwienie dojazdów do pól (upraw), zwiększy efektywność i opłacalność produkcji rolnej. Są to krótsze trasy i dojazdy po lepszej nawierzchni, a także mniejsze zużycie sprzętu i oszczędności paliwa.

Przebudowa i budowa dróg polegająca na ulepszeniu nawierzchni będzie miała pozytywny wpływ na dobra materialne.

Wpływ na krajobraz

Przebudowa i budowa dróg polegająca na ulepszeniu nawierzchni będzie miała pozytywny wpływ na krajobraz. Zaznaczy się zwłaszcza w strefie zabudowanej, gdzie poprawi estetykę wsi. Przebudowane drogi zlikwidują także konieczność objazdów uszkodzonych dróg po przyległych polach, porządkując rolniczą przestrzeń.

Wpływ na zasoby naturalne

Brak wpływu.

10.4 Zagospodarowanie odłogów w kierunku rolnym

Przywrócenie gruntów odłogowanych do użytkowania rolniczego będzie najlepszą formą zagospodarowania dla kilkuletnich odłogów. Planuje się przywrócić 185,29 ha gruntów ornych i 305,61 ha użytków zielonych. Razem jest to obszar o powierzchni 490,90 ha. Z reguły znajdują się w otwartej przestrzeni produkcyjnej otoczone gruntami, które są uprawiane. Z tego też względu, jak najbardziej celowe jest ich przywrócenie z powrotem do produkcji rolnej, aby nie stanowiły utrudnienia dla pobliskich upraw (rozsiewanie się chwastów, cieniowanie przez rozrastające się drzewa, miejsca lęgu dzikiej zwierzyny niszczącej uprawy).

Wpływ na powierzchnię ziemi

Likwidacja odłogów nie będzie miała wpływu na ukształtowanie terenu.

Wpływ na wody powierzchniowe

Przywracanie odłogów do użytkowania rolniczego nie będzie miało wpływu na ciek, zbiorniki wodne. Zmiana rodzaju użytkowania gruntu (z powrotem rola, lub użytek zielony) nie wpływa na przebieg cieków.

Wpływ na wody podziemne

Przywracanie odłogów do użytkowania rolniczego nie będzie miało wpływu na zasobność i występowanie wód podziemnych.

Wpływ na gleby

Rekultywacja odłogów przywraca gleby do użytkowania rolnego. Długotrwałe odłogowanie gruntów jest zjawiskiem niekorzystnym i dotyczy to zarówno gruntów ornych jak i użytków zielonych. Przy braku zabiegów agrotechnicznych, w glebie zachodzą negatywne procesy i zmiany fizyko-chemiczne, powodując obniżenie jej przydatności rolniczej. Pośrednio, przywracanie gruntów do użytkowania rolniczego wpływa na gleby otaczające, ponieważ odłogi stanowią utrudnienie dla pobliskich upraw (rozsiewanie się chwastów, cieniowanie przez rozrastające się drzewa, miejsca lęgu dzikiej zwierzyny niszczącej uprawy).

Oddziaływanie będzie pozytywne.

Wpływ na warunki klimatyczne

Rekultywacja odłogów nie ma wpływu na lokalne warunki klimatyczne.

Wpływ na powietrze

Rekultywacja odłogów nie ma wpływu na otaczające powietrze.

Wpływ na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta

Przywracanie odłogów do użytkowania rolniczego nie ma wpływu na istniejącą szatę roślinną. Likwidacja porastających działkę chwastów, krzewów, czy pojedynczych samosiejek drzew nie wpływa negatywnie na naturalną roślinność występującą na tym obszarze. Wieloletnie odłogi na których wykształciły się już cenniejsze zbiorowiska roślinne (np. duże zagęszczenie kilkunastoletnich drzew), zostały pozostawione jako remizy śródpolne, lub przeznaczone do zalesienia. Przy rekultywacji kilkuletnich odłogów, porośniętych głównie chwastami i trawami, oddziaływanie na szatę roślinną będzie neutralne. Przy realizacji zadania, jeżeli zostaną użyte środki chemiczne (herbicydy), może dojść do zdarzeń niepożądanych dla występujących zwierząt i mikrofauny glebowej.

Wpływ będzie pozytywny z elementami negatywnymi.

Wpływ na obszary chronione

Obszary chronione obejmują przede wszystkim tereny leśne, a więc likwidowanie odłogów na terenach rolnych nie ma zasadniczo wpływu na obszary chronione. Jedynie w Michałowie (OCHK Dolina Czarnej Wody) oraz Pogorzelskich i Parchowie (OCHK Lasy Chocianowskie), na kilku działkach łąkowych planowana jest likwidacja odłogów. Obszary chronionego krajobrazu są formą o niewielkich rygorach ochronności, więc nie ma przeszkód do likwidacji odłogów.

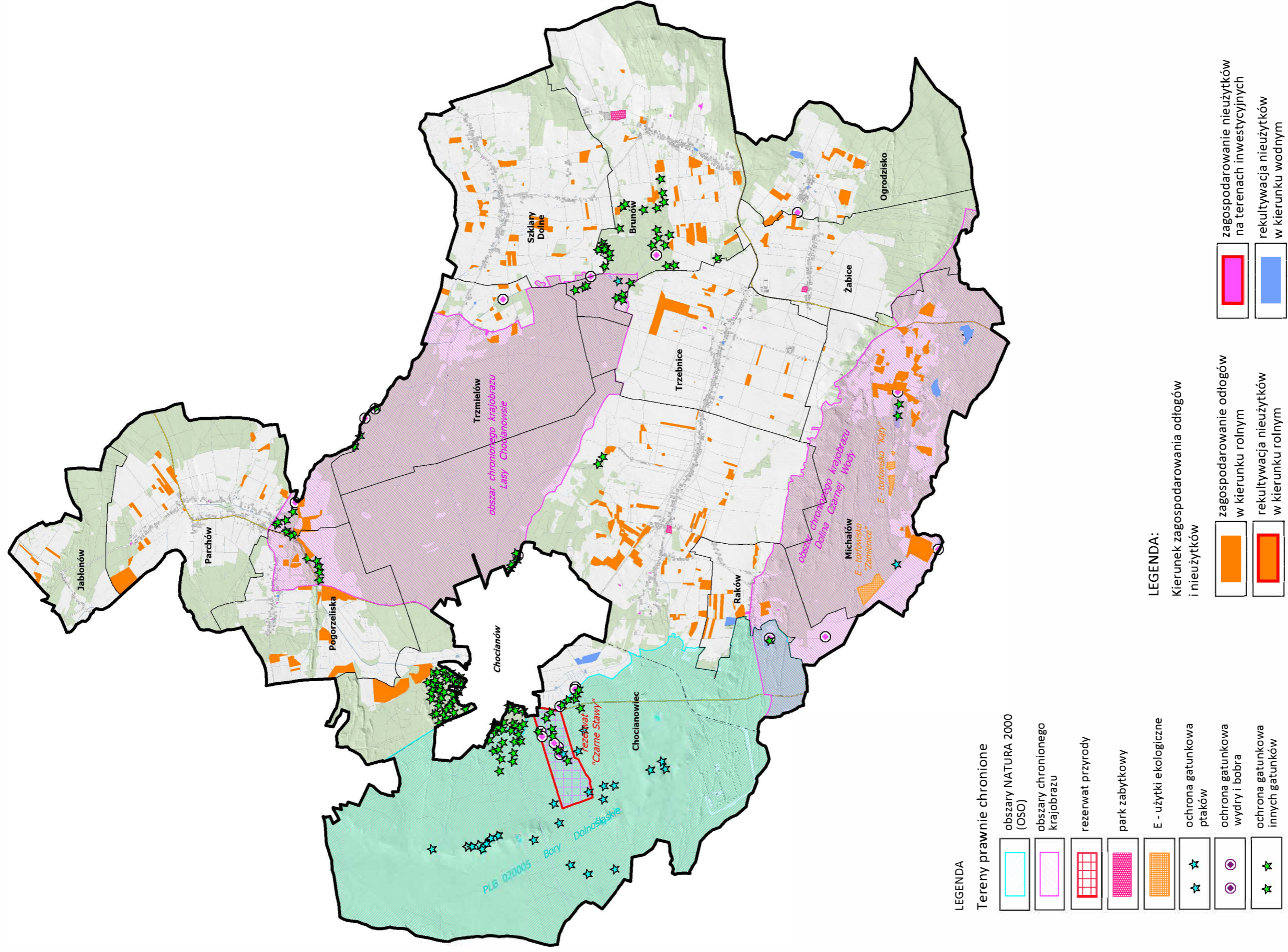
Należy wziąć pod uwagę fakt, że kompleksy trwałych użytków zielonych są bardzo wartościowe pod względem środowiskowym, ponieważ przyczyniają się do zachowania bioróżnorodności biologicznej. Poprawiają warunki bytowania różnych gatunków ptaków, których siedliska lęgowe są związane z trwałymi użytkami zielonymi. Z tego punktu widzenia, przywrócenie tych gruntów do produkcji rolnej jest działaniem pozytywnym.

Wpływ na zabytki i obiekty o wartościach kulturowych

Przywracanie odłogów do użytkowania rolniczego będzie realizowane przede wszystkim w obszarze rolniczej przestrzeni produkcyjnej, poza obszarami zabudowanymi i poza obiektami kulturowymi. Rekultywacja odłogów nie ma wpływu na zabytki i obiekty kulturowe.

Wpływ na warunki i jakość życia mieszkańców

Przywracanie odłogów do użytkowania rolniczego w sposób bezpośredni nie oddziałuje na warunki i jakość życia mieszkańców. Pośrednio, poprzez poprawę estetyki krajobrazu i uporządkowanie przestrzeni produkcyjnej wpłynie pozytywnie na jakość życia mieszkańców.

- LEGENDA**
- Tereny prawnie chronione**
- obszary NATURA 2000 (OSO)
 - obszary chronionego krajobrazu
 - rezerwat przyrody
 - park zabytkowy
 - E - użytki ekologiczne
 - ochrona gatunkowa ptaków
 - ochrona gatunkowa wydry i bobry
 - ochrona gatunkowa innych gatunków

LEGENDA:
Kierunek zagospodarowania odłogów i nieużytków

- zagospodarowanie odłogów w kierunku rolnym
- rekultywacja nieużytków w kierunku rolnym
- zagospodarowanie nieużytków na terenach inwestycyjnych
- rekultywacja nieużytków w kierunku wodnym

Rys. 4 Prace urządzeniowo - rolne w zakresie zagospodarowania odłogów i rekultywacji nieużytków

Wpływ na dobra materialne

Przywracanie odłogów do użytkowania rolniczego oznacza dla właściciela działki, zwiększenie areалу ziem uprawnych oraz wyższy dochód z produkcji rolnej. W tym znaczeniu oddziaływanie będzie pozytywne.

Wpływ na krajobraz

Przywracanie odłogów do użytkowania rolniczego poprawia estetykę krajobrazu rolniczego oraz kulturowego. Działanie pozytywne.

Wpływ na zasoby naturalne

Brak wpływu

10.5 Rekultywacja nieużytków i terenów kopalnianych

Na obszarze gminy znajdują się nieużytki ewidencyjne oraz zdewastowane grunty rolne. Są to pozostałości po dawnych niewielkich wyrobiskach (ukopy żwiru i piachu) lub naturalne, podmokłe, trudno dostępne zagłębienia terenowe. Kilka nieużytków, położonych najczęściej w dużych kompleksach gruntów ornym zostało przekształconych na grunty orne. Pozostałe istniejące nieużytki porośnięte są wieloletnim samosiewem drzew i krzewów (samorekultywacja w kierunku leśnym). Część z nich przylega do obszarów leśnych, powiększając tym samym zasięg drzew, a część występuje w otwartej przestrzeni produkcyjnej na użytkach rolnych tworząc remizy śródpolne.

Porośnięte wieloletnim samosiewem drzew i krzewów, które występują w strefach i na działkach leśnych należy przeznaczyć do rekultywacji w kierunku leśnym. W sumie będzie to powierzchnia 29,84 ha. Do rekultywacji w kierunku wodnym należy przeznaczyć istniejące stawy i oczka wodne, które znajdują się w strefie zabudowanej wsi. Zajmują one powierzchnię 21,69 ha.

W sumie, rekultywacją będzie objęte 54,64 ha nieużytków.

Wpływ na powierzchnię ziemi

Rekultywacja nieużytków w kierunku rolnym powoduje wyrównanie powierzchni terenu. Rekultywacja w kierunku leśnym (w większości samozalesienie) nie będzie miało wpływu na ukształtowanie terenu. Wpływ działań będzie pozytywny.

Wpływ na wody powierzchniowe

Rekultywacja nieużytków w kierunku wodnym, z których część to doły i obniżenia zalane wodą opadową lub podsiąkową, polegająca na czyszczeniu zbiornika, umocnieniu brzegów

i skarp, ewentualnym zagospodarowaniu rekreacyjnym będzie miała pozytywny wpływ na wody powierzchniowe (zbiorniki wodne).

Wpływ na wody podziemne

Rekultywacja nieużytków nie wpływa na zasobność i występowanie wód podziemnych.

Wpływ na gleby

Rekultywacja nieużytków w kierunku rolnym przywraca gleby do użytkowania rolnego. Zostaje im przywrócona wartość produkcyjna.

Oddziaływanie będzie pozytywne.

Wpływ na warunki klimatyczne

Rekultywacja nieużytków nie ma wpływu na lokalne warunki klimatyczne.

Wpływ na powietrze

Rekultywacja nieużytków nie ma wpływu na otaczające powietrze.

Wpływ na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta

Nie użytki z wieloletnim samosiewem drzew zostały pozostawione jako remizy śródpolne, lub przeznaczone do zalesienia. Przy rekultywacji w kierunku rolnym, porośniętych głównie chwastami i trawami, oddziaływanie na szatę roślinną będzie obojętne.

Wpływ na obszary chronione

Na obszarze chronionym Natura 2000 nieużytki nie będą rekultywowane. Brak wpływu na przedmiotowe obszary

Wpływ na zabytki i obiekty o wartościach kulturowych

Rekultywacja nieużytków będzie realizowana w obszarze rolniczej przestrzeni produkcyjnej, poza obszarami zabudowanymi i poza obiektami kulturowymi. Rekultywacja nieużytków nie ma wpływu na zabytki i obiekty kulturowe.

Wpływ na warunki i jakość życia mieszkańców

Rekultywacja nieużytków w kierunku rolnym bezpośrednio nie oddziałuje na warunki i jakość życia mieszkańców. Pośrednio, poprzez poprawę estetyki krajobrazu i uporządkowanie przestrzeni produkcyjnej wpłynie pozytywnie na jakość życia mieszkańców. Zagospodarowanie z przeznaczeniem pod zabudowę lub usługi turystyczne (kierunek wodny rekultywacji) porządkuje teren i zwiększa powierzchnię gruntów użytkowych. Wpływ działania pozytywny.

Wpływ na dobra materialne

Rekultywacja nieużytków w kierunku użytkowania rolniczego oznacza dla właściciela działki, zwiększenie areálu ziem uprawnych oraz wyższy dochód z produkcji rolnej. Zagospodarowanie z przeznaczeniem pod zabudowę lub usługi turystyczne podnosi wartość gruntu. Oddziaływanie będzie pozytywne.

Wpływ na krajobraz

Rekultywacja nieużytków poprawia estetykę krajobrazu rolniczego oraz kulturowego. Działanie pozytywne

Wpływ na zasoby naturalne

Brak wpływu

10.6 Zalesienia gruntów

Planowane zalesienia zostały ujęte w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Chocianów oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wszystkich wsi. Docelowa powierzchnia zalesień wyniesie 257,94 ha.

Część działek przeznaczonych do zalesienia to wieloletnie odłogi porośnięte samosiewem drzew i krzewów, więc nie następuje zmiana w sposobie zagospodarowania i użytkowania gruntu. Najczęściej, działki te znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie już istniejących kompleksów leśnych i przestrzennie będą stanowiły z nimi jednolitą funkcjonalną całość.

Pozostałe grunty, które przeznaczone są perspektywnie, to aktualnie ziemie w użytkowaniu rolniczym, położone na niskich klasach bonitacyjnych, dla których potencjalnie lepszym sposobem zagospodarowania może być zalesienie.

Wpływ na powierzchnię ziemi

Zalesienia gruntów nie będą miały wpływu na ukształtowanie terenu.

Wpływ na wody powierzchniowe

Zalesienia gruntów mogą mieć lokalnie niewielkie znaczenie dla przepływu wód powierzchniowych. W bezpośrednim obszarze oddziaływania, drzewa będą zatrzymywały spływ wód powierzchniowych, zwłaszcza po silnych opadach deszczu i zwiększą retencję wody w podłożu. Przy niezbyt dużych rozproszonych zalesieniach na terenie gminy, ten efekt nie będzie występował. Oddziaływanie będzie obojętne.

Wpływ na wody podziemne

Będą miały pozytywny wpływ na wody podziemne (gruntowe), zwiększając retencję wody w podłożu i podnosząc poziom wód gruntowych.

Wpływ na gleby

Nowe zalesienia spowodują trwałe wyłączenie tych terenów z funkcji rolnej i stopniowe przekształcanie profilu glebowego w kierunku gleby leśnej. Zalesienie częściowo obejmie grunty odłogowane i zakrzewione, co przyczyni się do lepszego zagospodarowania terenów, które de facto i tak są wyłączone z cyklu produkcji rolnej i podlegają stopniowej degradacji. Gleby uprawiane, o niskiej klasie bonitacyjnej i słabej produktywności, po zalesieniu, stracą swój rolny charakter. Realizacja zalesień będzie miała obojętny wpływ na jakość gleb.

Wpływ na warunki klimatyczne

Duże obszary leśne często mają wpływ na lokalne warunki klimatyczne (mikroklimat). W przypadku dolesień na terenie gminy Chocianów, są to zbyt małe powierzchnie i dodatkowo występujące w dużym rozproszeniu, aby miały wpływ na zmiany i warunki panujące w lokalnym klimacie. W skali całego obszaru, 257 ha zalesień to tylko niecałe 3% powierzchni gminy. Oddziaływanie będzie miało charakter obojętny.

Wpływ na powietrze

Wpływ lasów możemy zaobserwować tylko lokalnie na bezpośrednio otaczające powietrze, poprzez zatrzymywanie pyłów, zanieczyszczeń i zmniejszanie hałasu. Oddziaływanie będzie pozytywne.

Wpływ na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta

W związku z niezbyt dużą w skali gminy powierzchnią zalesień, jego wpływ na istniejącą szatę roślinną będzie niewielki. Nastąpi powiększenie powierzchni lasów i terenów zadrzewionych, przyczyniając się do tworzenia korytarzy ekologicznych, umożliwiających łatwiejsze przemieszczanie się i migrowanie zwierząt.

Oddziaływanie będzie pozytywne.

Wpływ na obszary chronione

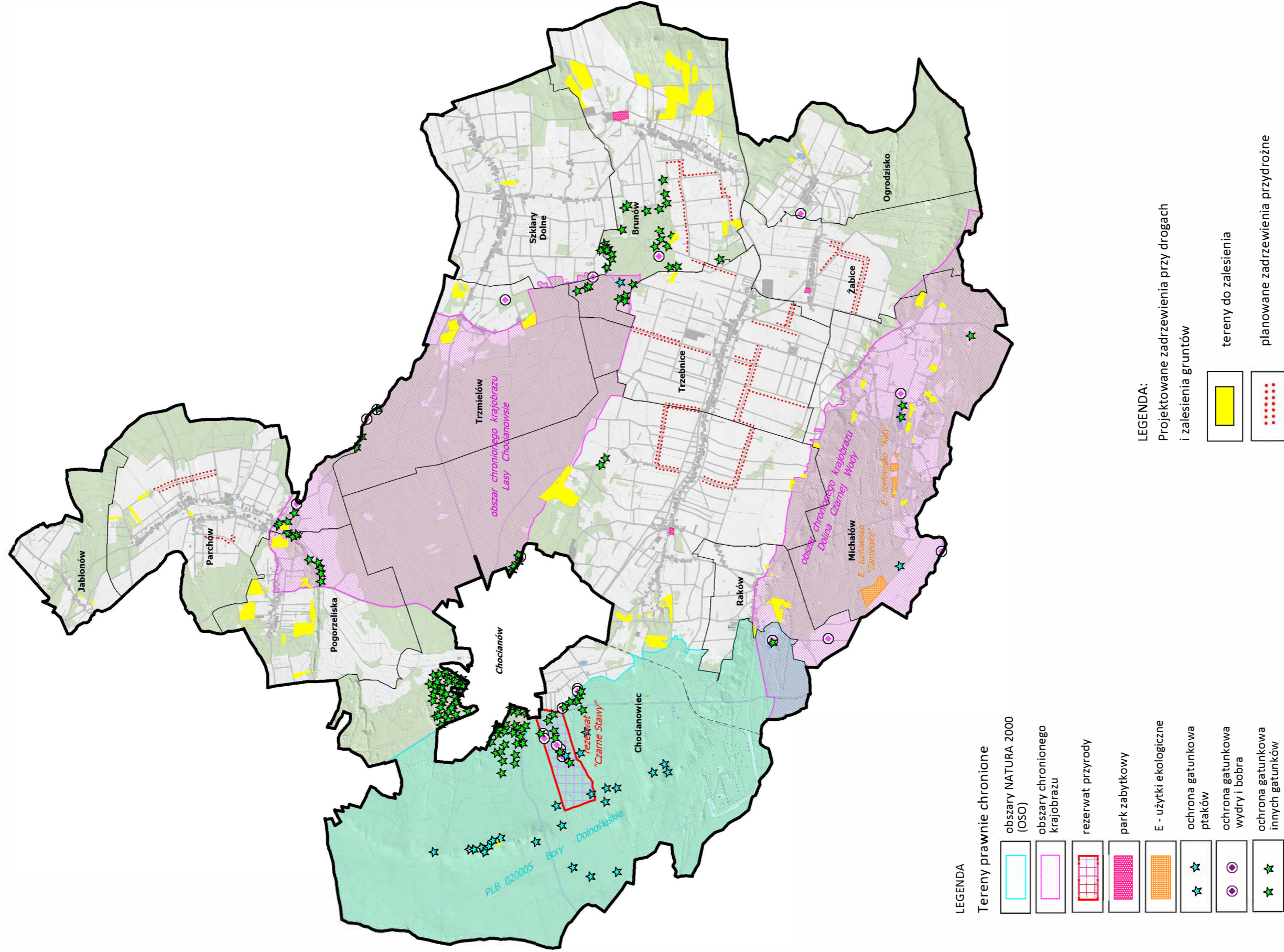
Większość zalesień zlokalizowana jest poza obszarami chronionymi. W ogóle nie są zaplanowane na obszarze Natura 2000 „Bory Dolnośląskie”. Niewielkie powierzchnie występują tylko na OCHK Dolina Czarnej Wody. Są to grunty na VI klasach bonitacyjnych, lub leżące w odłogu i zarastające drzewami.

Brak wpływu na środowisko.

Wpływ na zabytki i obiekty o wartościach kulturowych

Zalesienia gruntów planowane są poza obszarami o wartościach kulturowych.

Brak wpływu na zabytki.

Rys. 5 Prace urządzeniowo - rolne w zakresie zalesiania gruntów i zadrzewień przydrożnych

Wpływ na warunki i jakość życia mieszkańców

Realizacja zalesień nie będzie miała wpływu na warunki i jakość życia mieszkańców.

Wpływ na dobra materialne

Realizacja zalesień nie będzie miała wpływu na dobra materialne.

Wpływ na krajobraz

Nastąpią zmiany w krajobrazie, ale wpływ będzie obojętny. Ani pozytywny, ani negatywny. Zwiększy się powierzchnia leśna i zmniejszy się udział gruntów rolnych.

Wpływ na zasoby naturalne

Brak wpływu

10.7 Zadrzewienia przydrożne

Planowane są jednostronne i obustronne zadrzewienia kilku ciągów dróg, które przebiegają przez otwarte przestrzenie pól i nie ma przy nich starych drzew. Działania te można zaproponować przy realizacji przebudowy układu komunikacyjnego na terenie gminy. Zadrzewienia wpłyną bardzo pozytywnie na poprawę walorów krajobrazowych, a także będą kompensacją przyrodniczą przywracającą równowagę w przyrodzie, po wycięciu drzew chorych i stwarzających zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi. Nasadzenia powinny nawiązywać do istniejących szlachetnych gatunków drzew charakterystycznych dla lokalnego krajobrazu (np. lipy, dęby, graby, robinie akacjowe, ewentualnie drzewa owocowe. Planowana sumaryczna długość wszystkich zadrzewień wyniesie 32,37 km.

Wpływ na powierzchnię ziemi

Zadrzewienia przydrożne nie będą miały wpływu na ukształtowanie powierzchni terenu.

Wpływ na wody powierzchniowe

Zadrzewienia przydrożne gruntów nie mają znaczenie dla przepływu wód. Oddziaływanie będzie obojętne.

Wpływ na wody podziemne

W przypadku wód gruntowych, zadrzewienia w swojej bezpośredniej strefie oddziaływania, zwiększą retencję wody w podłożu. Oddziaływanie będzie pozytywne.

Wpływ na gleby

Zadrzewienia gruntów realizowane w pasie drogowym w sposób bezpośredni nie oddziałują na gleby. Pośrednio, redukując siłę wiejących wiatrów wpływają na zmniejszenie procesów erozyjnych. Oddziaływanie będzie pozytywne.

Wpływ na warunki klimatyczne

Zadrzewienia przydrożne nie mają wpływu na warunki klimatyczne.

Wpływ na powietrze

Wpływ zadrzewienia możemy zaobserwować poprzez zmniejszanie siły wiejących wiatrów, zatrzymywanie pyłów, zanieczyszczeń i zmniejszanie hałasu.

Oddziaływanie będzie pozytywne.

Wpływ na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta

W związku z małą powierzchnią zadrzewień, ich wpływ na istniejącą szatę roślinną będzie niewielki. Przyczynią się do tworzenia korytarzy ekologicznych, umożliwiających migracje zwierząt. Będą tworzyć miejsca do gniazdowania i żerowania dla ptaków i owadów.

Oddziaływanie będzie pozytywne.

Wpływ na obszary chronione

Na terenie obszarów chronionych nie ma zaplanowanych zadrzewień przydrożnych.

Brak wpływu na obszary chronione.

Wpływ na zabytki i obiekty o wartościach kulturowych

Zadrzewienia przydrożne planowane są poza obszarami o wartościach kulturowych.

Brak wpływu na zabytki i obszary kulturowe.

Wpływ na warunki i jakość życia mieszkańców

Zadrzewienia przydrożne nie będą miały wpływu na warunki i jakość życia mieszkańców.

Wpływ na dobra materialne

Realizacja zadrzewień nie będzie miała wpływu na dobra materialne.

Wpływ na krajobraz

Działanie pozytywne. Zwiększenie ilości zadrzewień przydrożnych wpłynie na urozmaicenie krajobrazu i przestrzeni rolniczej.

Wpływ na zasoby naturalne

Brak wpływu

10.8 Scalenia gruntów

Scalenie gruntów prowadzone jest na obszarach charakteryzujących się dużym rozdrobnieniem i rozproszaniem gruntów. Ma na celu poprawę struktury obszarowej poszczególnych gospodarstw rolnych oraz gruntów leśnych. W wyniku zmniejszenia liczby działek rolnych w gospodarstwie uzyskuje się poprawę efektywności gospodarowania

poprzez zmniejszenie kosztów transportu oraz ułatwienie procesów mechanizacji upraw polowych, jednocześnie zapewniając każdej z poscaleniowych działek ewidencyjnych, dostęp do urządzeń infrastruktury technicznej. Korzystne aspekty zabiegu scaleniewego, to również dostosowanie granic nowych działek do systemu melioracji wodnych, rzeźby terenu i innych przeszkód terenowych oraz właściwe ukształtowanie sieci dróg dojazdowych do gruntów rolnych i leśnych.

Do działania scaleniewego zostały wytypowane: Brunów, Trzebnice i Parchów.

Wpływ na powierzchnię ziemi

Scalenia gruntów nie będą miały wpływu na ukształtowanie terenu

Wpływ na wody powierzchniowe

Scalenia gruntów nie będą miały wpływu na wody powierzchniowe.

Wpływ na wody podziemne

Scalenia gruntów nie będą miały wpływu na wody podziemne

Wpływ na gleby

Scalenia gruntów wpływają na sposób organizacji gruntów, natomiast nie mają wpływu na samą jakość gleb, jej właściwości fizyko – chemiczne i przydatność do upraw.

Oddziaływanie będzie obojętne.

Wpływ na warunki klimatyczne

Scalenie gruntów nie będzie miało wpływu na klimat.

Wpływ na powietrze

Scalenie gruntów nie będzie miało wpływu na powietrze.

Wpływ na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta

Przy scaleniu gruntów nastąpi zaprojektowanie nowego układu działek. Przy tworzeniu większych rozłogów pól nastąpi likwidacja dotychczasowych miedz rozgraniczających działki. Wpływ tego działania na środowisko będzie jednak lokalny i niewielki. Z drugiej strony, w ramach prac poscaleniowych planuje się nasadzenia przydrożne kompensujące straty w naturalnej roślinności i wzmacniające korytarze ekologiczne. Oddziaływanie scalenia gruntów będzie działaniem pozytywnym z elementami negatywnymi.

Wpływ na obszary chronione

Wsie zaplanowane do scalenia znajdują się poza obszarem chronionym Natura 2000. Jedynie części scalanych wsi znajdują się na obszarze chronionego krajobrazu, ale są to obszary leśne, na których nie będzie prowadzone działanie scaleniewe.

Brak wpływu na obszary chronione.

Wpływ na zabytki i obiekty o wartościach kulturowych

Zabiegi scaleniowe realizowane są na obszarach rolnych.

Brak wpływu na zabytki i obiekty o wartościach kulturowych.

Wpływ na warunki i jakość życia mieszkańców

Scalenie wpłynie pozytywnie na warunki i jakość życia mieszkańców. Nastąpi poprawa rozłogu i struktury obszarowej gospodarstw, w związku z czym polepszy się organizacja pracy i wzrośnie efektywność gospodarowania.

Wpływ na dobra materialne

Scalenie wpłynie pozytywnie na dobra materialne. Większa efektywność gospodarowania przełoży się na większą opłacalność produkcji rolnej i większe zyski gospodarstw rolnych.

Wpływ na krajobraz

Działanie pozytywne. Nastąpi uporządkowanie przestrzeni rolniczej, a dodatkowe zadrzewienia przydrożne zwiększą estetykę krajobrazu.

Wpływ na zasoby naturalne

Scalenie gruntów nie wpłynie na zasoby naturalne.

10.9 Podsumowanie wpływu prac urządzeniowo-rolnych na elementy środowiska

Ocena oddziaływania poszczególnych prac na środowisko polega na określeniu jak ich realizacja będzie wpływała na poszczególne elementy środowiska. Ustalono 5-stopniową skalę oddziaływania i wpływów, a wyniki przedstawiono w zestawieniu tabelarycznym:

- pozytywny (P) – działania, które wpłyną korzystnie na elementy środowiska,
- pozytywny z elementami negatywnymi (PN) – działania, które wpłyną pozytywnie, ale występuje oddziaływanie niepożądane. Wyeliminowanie negatywnych skutków jest możliwe pod warunkiem odpowiedniej realizacji zadania.
- obojętny (O) – działania o zasięgu lokalnym, których wpływ na środowisko będzie niewielki, trudno określić czy to oddziaływanie będzie pozytywne czy negatywne,
- negatywny (N) – działania, które niosą ze sobą niemożliwy do uniknięcia negatywny wpływ na środowisko,
- brak wpływu na środowisko (-) – działania dla których ustalenia planu nie dotyczą danego elementu środowiska.

**Ocena długoterminowego wpływu ustaleń Planu urządzeniowo-rolnego
gminy Chocianów na komponenty środowiska**

Tabela nr 2

L.p.	Komponenty środowiska	Prace urządzeniowo - rolne							
		Konserwacja i przebudowa rowów melioracyjnych	Likwidacja podmokłości gruntowych	Przebudowa i budowa dróg dojazdowych do gruntów	Zalesienia gruntów	Zagospodarowanie odłogów w kierunku rolnym	Rekultywacja nieużytków i terenów kopalnianych	Zadrzewienia przydrożne	Scalania gruntów
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1.	Powierzchnia ziemi	O	O	O	-	-	P	-	-
2.	Wody powierzchniowe	P	P	P	O	-	-	O	-
3.	Wody podziemne (w tym gruntowe)	P	P	O	P	-	-	P	-
4.	Gleby	P	P	O	O	P	P	P	O
5.	Klimat	-	-	-	O	-	-	-	-
6.	Powietrze	O	O	PN	P	-	-	P	-
7.	Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta	PN	p	PN	P	PN	O	P	PN
8.	Obszary przyrodnicze prawnie chronione	O	-	-	-	P	-	-	-
9.	Zabytki	-	-	P	-	-	-	-	-
10.	Ludzie	P	P	P	-	P	P	-	P
11.	Dobra materialne	P	P	P	-	P	P	-	P
12.	Krajobraz	O	O	P	O	P	P	P	P
13.	Zasoby naturalne (złoża udokumentowane)	-	-	-	-	-	-	-	-

źródło: opracowanie własne - 2019r

P pozytywny

PN pozytywny z elementami negatywny **N** negatywny

O obojętny **-** brak wpływu

W skali całej gminy, omawiane prace urządzeniowo-rolne należy ocenić, jako zdecydowanie przyjazne środowisku. Zapewniają one zachowanie walorów środowiskowych, a nawet je zwiększają uwzględniając jednocześnie zasadę zrównoważonego rozwoju.

Rzeczywisty wpływ na środowisko prac urządzeniowo-rolnych zależy będzie m.in. od ilości projektów, które będą wdrażane w ramach poszczególnych działań, od ich zakresu czy sposobu uwzględnienia w nich zasad ochrony środowiska, a także od ich lokalizacji. Realizacja prac zależy będzie: od jednostek samorządowych i podmiotów gospodarczych podejmujących decyzję lub przygotowujących wnioski o wsparcie finansowe dla zaproponowanych prac, od indywidualnych decyzji rolników, grup producenckich, organizacji pozarządowych. Wykonanie ustaleń planu zależy będzie również od dostępnych środków finansowych, w tym także zabezpieczenia funduszy własnych czy możliwości pokrycia niezbędnych wydatków do czasu ich refundowania.

11 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA AKTUALIZACJI PLANU URZĄDZ-ROLNEGO

Dokumentem Unii Europejskiej odnoszącym się do strategicznych ocen oddziaływania na środowisko jest Dyrektywa 2001/42/EC Parlamentu Europejskiego i Rady Europy. Wskazano tam na konieczność uwzględniania aspektów ekologicznych w planach i programach, których realizacja może mieć znaczący wpływ na środowisko. Ma to zapewnić spójne ramy działania poprzez włączenie informacji o środowisku do procesu podejmowania decyzji.

W 2008 roku w Ministerstwie Środowiska, zgodnie z wymogami Ustawy z dnia 27.04.2001r – Prawo Ochrony Środowiska, opracowano dokument strategiczny pt „Polityka ekologiczna państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016. Zalecenia tego dokumentu są nadal aktualne i są zbieżne z priorytetami Unii Europejskiej, w następujących zagadnieniach:

- W zakresie ochrony przyrody podstawowym celem jest zachowanie bogatej różnorodności biologicznej polskiej przyrody na różnych poziomach organizacji (gatunkowym i ponadgatunkowym – ekosystemowym), wraz z umożliwieniem zrównoważonego rozwoju gospodarczego kraju, który w sposób niekonfliktowy

współistnieje z różnorodnością biologiczną. Służą temu zapisy o obszarach i obiektach chronionych podejmowane na różnych szczeblach administracji rządowej i samorządowej. Plan urzędniowo - rolny wskazuje i opisuje takie obszary chronione, respektuje i uwzględnia istniejące formy ochrony przyrody i dostosowuje do ich wymogów swoje działania projektowe.

➤ Ochrona i zrównoważony rozwój lasów.

W perspektywie średniookresowej zakłada się dalsze prace w kierunku racjonalnego użytkowania zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego. Oznacza to rozwijanie idei trwale zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej. Istotne jest przy tym tworzenie spójnych kompleksów leśnych połączonych korytarzami ekologicznymi oraz dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów wynikających z ochrony sieci obszarów Natura 2000. Zalesienia nie mogą bowiem zagrozić utrzymaniu ekstensywnego użytkowania łąk i pastwisk, będących cennym siedliskiem dla rzadkich gatunków roślin i zwierząt. W gminie Chocianów nie przewiduje się zalesień na obszarze Natura 2000.

➤ Racjonalne gospodarowanie zasobami wody. Głównym celem średniookresowym jest racjonalizacja gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych w taki sposób, aby uchronić gospodarkę narodową od deficytów wody i zabezpieczyć przed skutkami powodzi. Naczelnym zadaniem będzie dążenie do maksymalizacji oszczędności zasobów wodnych na cele przemysłowe i konsumpcyjne, zwiększenie retencji wodnej oraz skuteczna ochrona głównych zbiorników wód podziemnych przed zanieczyszczeniem. Ustalenia części projektowej planu w zakresie konserwacji i przebudowy rowów wskazują konkretne działania wpisujące się w powyższe cele strategiczne. Poprzez odbudowę i modernizację cieków i rowów uzyskujemy zakładane parametry przepływu wód, tym samym wpływając na retencję terenów przyległych i jednocześnie uzyskujemy efekt ochrony przed lokalnymi podtopieniami lub powodzią.

➤ Ochrona powierzchni ziemi.

Głównymi celami średniookresowymi dla ochrony powierzchni ziemi, a w szczególności dla ochrony gruntów użytkowanych rolniczo jest:

- rozpowszechnianie dobrych praktyk rolnych i leśnych, zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju,

- przeciwdziałanie degradacji terenów rolnych, łąkowych i wodno-błotnych przez czynniki antropogene,
- zwiększenie skali rekultywacji gleb zdegradowanych i zdewastowanych, przywracając im funkcję przyrodniczą, rekreacyjną lub rolniczą.

W aktualizacji planu urządzeniowo - rolnego zinwentaryzowano i wskazano grunty odłogowane na terenie gminy. Zostały podane różnorodne sposoby ich zagospodarowania od ponownego przywrócenia do produkcji rolnej, uczestnictwo w pakietach rolno środowiskowych, aż do zalesienia tych gruntów.

Plan realizuje również cele ochrony środowiska zawarte w przyjętej w roku 2011 przez Komisję Europejską Strategii ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r, w której zapisano m. in.

- potrzebę zwiększenia wkładu rolnictwa i leśnictwa w utrzymanie i wzmocnienie różnorodności biologicznej poprzez zwiększenie środków w ramach WPR na działania związane z poprawą stanu siedlisk i ochrony gatunków roślin i zwierząt,
- potrzebę zidentyfikowanie i zwalczanie inwazyjnych gatunków obcych,
- zwiększenie wiedzy i świadomości społecznej dotyczącej znaczenia różnorodności biologicznej w dziedzinie usług ekosystemowych.

Wyrazem przeniesienia założeń unijnej strategii ochrony różnorodności do prawodawstwa krajowego jest Program ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Planem działań na lata 2015-2020 wprowadzony Uchwałą Nr 213 Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2015 r., który zakłada poprawę stanu różnorodności biologicznej i pełniejsze powiązanie jej ochrony z rozwojem społecznym i gospodarczym kraju.

Dokumentem, który reguluje szeroko rozumiane prace urządzeniowo-rolne w ramach Wspólnej Polityki Rolnej w odniesieniu do krajowej przestrzeni rolniczej jest Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020. Ogólne i szczegółowe cele Programu zgodne są z celami określonymi przez Rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 (w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), oraz z potrzebami i problemami polskiej wsi. Podstawowym celem PROW jest realizacja koncepcji wielofunkcyjności rolnictwa i obszarów wiejskich. Ponieważ plan urządzeniowo - rolny opisuje potrzeby w zakresie prac urządzeniowo-rolnych,

które mogą być finansowane w ramach PROW, należy stwierdzić, iż wpisuje się on w realizację celów i zadań ochrony środowiska na szczeblu krajowym.

12 PRZEWDYWANE MOŻLIWOŚCI TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Plan urządzeniowo - rolny nie wprowadza działań, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko. Zaproponowane rozwiązania będą miały charakter lokalny i dotyczą tylko uwarunkowań dla gminy Chocianów.

13 ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Prace zaproponowane w planie urządzeniowo - rolnym mają pozytywny, pozytywny z elementami negatywnymi lub obojętny wpływ na środowisko. Część działań na niektóre komponenty środowiska nie ma żadnego wpływu. Biorąc jednak pod uwagę pewien margines działań uciążliwych i niepożądanych dla środowiska, które zawsze mogą wystąpić przy tego typu pracach, należy wziąć pod uwagę następujące zalecenia:

➤ **konserwacja i odbudowa rowów melioracyjnych** – Przed realizacją inwestycji z zakresu melioracji konieczne jest przeprowadzenie szczegółowej inwentaryzacji terenowej rowów otwartych i sieci drenarskiej przez służby melioracyjne. Ze względów przyrodniczo-krajobrazowych oraz ochrony gruntów przed erozją wodno-wietrzną, wycinkę drzew i krzewów na skarpach cieków, należy ograniczyć do niezbędnego minimum. Zalecane jest, możliwie w jak największym stopniu, utrzymanie przyległych zadrzewień i zakrzewień, zwłaszcza na obszarach chronionych. Ponadto należy przyjąć założenie, że w obszarach leśnych cieki będą podlegać konserwacji w bardzo ograniczonym zakresie i tylko wtedy, jeżeli dany odcinek rowu jest w dłuższym ciągu melioracyjnym i jego wyczyszczenie jest niezbędne dla zachowania drożności całego układu.

➤ **likwidacja podmokłości gruntowych** – Najczęstszym sposobem realizacji będzie przebudowa i konserwacja przyległych rowów melioracyjnych. W związku z tym należy stosować cały wachlarz środków zalecanych przy tych działaniach. W przypadku konieczności drenowania terenu, dojdzie do czasowych zaburzeń w poszczególnych komponentach środowiska, związanych z technicznym wykonawstwem sieci drenarskiej. Możliwe negatywne

oddziaływanie na środowisko ma jednak charakter przejściowy i odwracalny. Nie ma potrzeby stosowania trwałych działań kompensacyjnych.

➤ **Przebudowa i budowa dróg dojazdowych do gruntów rolnych i leśnych** – Przed realizacją będą sporządzone szczegółowe projekty techniczne przebudowy określające poszczególne parametry techniczne dróg takie jak: szerokość, profil, ewentualna korekta przebiegu, rodzaj nawierzchni, miejsca zjazdu na pola, rozszerzenia (mijanki), przepusty na ciekach. Praca maszyn budowlanych, dowóz materiałów na budowę, miejsca składowania nadkładu i kruszyw – wszystkie te prace powinny być tak zabezpieczone, aby odbywały się w sposób jak najmniej uciążliwy dla środowiska. Przy części dróg znajdują się samoistne nasadzenia drzew i krzewów, które często powodują utrudnienia przy przejazdach. Tam gdzie to konieczne, należy przeprowadzić niezbędne zabiegi pielęgnacyjne polegające na przycinaniu spróchniałych konarów oraz wycinkę chorych i obumarłych drzew. Przy projektach dróg, rekompensatą za wycinkę będzie wprowadzenie uzupełniających zadrzewień z gatunkami przystosowanymi do lokalnego środowiska.

➤ **zagospodarowanie odłogów w kierunku rolnym** – Przy pracach związanych z likwidacją odłogów nie występują żadne zjawiska uciążliwe i negatywnie wpływające na środowisko. Odłogi porośnięte są kilkuletnim porostem traw, chwastów, czasami krzewami i pojedynczymi drzewami. Nie wykształciły się tu trwałe siedliska i usunięcie dotychczasowej roślinności nie powoduje żadnych strat w środowisku. Żadne działania osłonowe nie są potrzebne.

➤ **rekułtywacja nieużytków i terenów kopalnianych** – Podobnie jak przy pracach związanych z likwidacją odłogów nie występują zjawiska uciążliwe i negatywnie wpływające na środowisko, zwłaszcza że większość nieużytków będzie rekułtywowana w kierunku zalesienia tych terenów. Przy rekułtywacji nieużytków w kierunku wodnym, mogą wystąpić podobne problemy jak przy modernizacji rowów. Przed realizacją inwestycji konieczne jest przeprowadzenie szczegółowej inwentaryzacji terenowej. Ze względów przyrodniczo-krajobrazowych oraz ochrony gruntów przed erozją wodno-wietrzną, wycinkę drzew i krzewów na brzegach zbiorników należy ograniczyć do niezbędnego minimum i utrzymać je w dotychczasowym stanie.

➤ **zalesienia gruntów** – Ze środowiskowego punktu widzenia, zalesianie gruntów nie niesie dla przyrody żadnych negatywnych skutków. Do zalesienia przeznaczone są grunty słabej jakości, z reguły przylegające do istniejących kompleksów leśnych lub będące

enklawami w lasach. Jedynie na obszarze Natura 2000 mogą wystąpić negatywne skutki. Dlatego możliwe jest tam zalesianie gruntów tylko w ramach sukcesji naturalnej drzew na gruntach opuszczonych rolniczo i odłogowanych. Plan urządzeniowo – rolny nie przewiduje planowych nasadzeń na tych obszarach.

➤ **zadrzewienia przydrożne** – Nie ma żadnych oddziaływań negatywnych. Prace te są kompensacją przyrodniczą za wycinkę drzew, która będzie przeprowadzona przy przebudowie dróg transportu rolnego. Należy sadzić gatunki drzew przystosowanych do lokalnych warunków siedliskowych, a jednocześnie spełniających wymogi z punktu widzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego.

➤ **Scalenia gruntów** – Działanie to nie ma negatywnych skutków dla środowiska i jest co najwyżej obojętne dla niego. Jediną niepożądaną konsekwencją przy likwidacji szachownicy działek rolnych, jest likwidacja miedz śródpolnych. Kompensacją może być wprowadzanie na dużych działkach upraw ekstensywnych, bardziej przyjaznych środowisku oraz lepsze rozplanowanie upraw i zabiegi agrotechniczne wykonywane przy użyciu agregatów uprawowych. Ograniczamy wtedy konieczność wielokrotnych przejazdów roboczych po uprawianym polu. Poza tym w ramach działania poscaleniowego zaprojektowano nowe nasadzenia przydrożne zwiększające mozaikę pokrycia terenu i jego bioróżnorodność.

14 ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Planu urządzeniowo - rolny zawiera najważniejsze potrzeby z zakresu modernizacji i zagospodarowania rolniczej przestrzeni. Projekt sporządzono na podstawie inwentaryzacji terenowej, dostępnych danych z zakresu ewidencji gruntów, informacji o lokalizacji cennych obszarów i elementów przyrodniczych oraz rozmowach z przedstawicielami lokalnej społeczności. Oparto się również na informacjach z zakresu planowania przestrzennego (funkcje i przeznaczenie terenu) zawartych w dokumentach planistycznych i strategicznych. Już na tym etapie zbierania informacji testowano różne warianty rozwiązań (w tym głównie lokalizacyjne), a następnie były one analizowane i ponownie konsultowane.

Na bazie tych informacji wybrano najbardziej optymalne rozwiązania i propozycje. Wszystkie rozważane koncepcje rozwiązań nie różniły się od siebie w zasadniczy sposób pod względem oddziaływania na środowisko. Ponadto przedstawione rozwiązania odtwarzają stan infrastruktury rolniczej bez tworzenia elementów ingerujących znacząco w środowisko. Przebudowa dróg dotyczy już dróg istniejących, które mają ustalony przebieg w terenie i nie

ma potrzeby przeznaczania nowych gruntów (z ewentualną szkodą dla środowiska) na ten cel. Podobnie wygląda sytuacja z budową nowych odcinków dróg, które (pomimo braku zapisów w EGIB) również mają ustalony przebieg w terenie. Prace związane z konserwacją i odbudową rowów melioracyjnych również będą realizowane na obiektach istniejących.

Wymienione prace nie wprowadzają nowych funkcji do środowiska a jedynie odtwarzają i przywracają pierwotny stan infrastruktury, który wskutek wieloletnich zaniedbań uległ degradacji. Również zalesianie gruntów, (często są to wieloletnie odłogi z samosiewem drzew), nie jest działaniem bardzo inwazyjnym w środowisko.

Nie wskazuje się rozwiązań alternatywnych również dlatego, że dopiero przy realizacji poszczególnych przedsięwzięć będą wykonywane dla nich szczegółowe projekty inwestycyjne, dla których wymagane będzie sporządzenie raportu oddziaływania na środowisko. W dokumentach tych szczegółowo będą opisane wszystkie, bardzo szczegółowe możliwości rozwiązań alternatywnych (lokalizacji, rozwiązań konstrukcyjno-technologicznych i organizacyjno-czasowych).

W trakcie sporządzania Planu urządzeniowo-rolnego dla gminy Chocianów, nie napotkano trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

15 PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ AKTUALIZACJI PLANU URZĄDZENIOWO – ROLNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZENIA

Plan urządzeniowo-rolny nie wprowadza szczegółowych projektów działań służących przekształceniu poszczególnych komponentów środowiska, a opisuje jedynie potrzeby i propozycje rozwiązań dotyczących organizacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej i kształtowania krajobrazu, co w konsekwencji wpływa na możliwości zmian w produkcji i obsłudze rolnictwa.

Zawarte w nim ustalenia będą pomocne do przygotowania innych opracowań programowych, planistycznych i studialnych, na bazie których będą realizowane konkretne prace projektowe. Dopiero szczegółowe projekty wdrażanych inwestycji, posiadające opracowane raporty oddziaływania na środowisko, będą zawierać dokładne metody analizy przedsięwzięć i skutki ich realizacji w przyszłości.

Projekt planu nie precyzuje, jakimi metodami powinno się wykonywać poszczególne prace oraz jakie elementy tych działań powinny być szczególnie monitorowane. Nie podaje przedziałów czasowych realizacji wymienionych prac, ich końcowych terminów, czy wykonawstwa poszczególnych etapów. Określone zostały tylko potrzeby w zakresie prac urządzeniowo – rolnych na poszczególnych obrębach, a realizacja większości z nich uzależniona będzie od właściciela lub instytucji, osoby prawnej, lub fizycznej zarządzającej obiektem.

Plan urządzeniowo – rolny nie jest podstawą do realizacji poszczególnych działań, dlatego też, odstąpiono od przeprowadzenia analizy skutków realizacji postanowień zawartych w opracowaniu.

16 STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona do Planu urządzeniowo – rolnego gminy Chocianów. Głównym celem tego opracowania jest przedstawienie, w jaki sposób prace urządzeniowo – rolne opisane w planie, wpłyną na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego, zdiagnozowanie możliwości wystąpienia oddziaływań skumulowanych i długookresowych oraz jakie są propozycje rozwiązań alternatywnych i ewentualnych działań kompensacyjnych, aby zapewnić warunki dla trwałego i zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich oraz właściwej ochrony elementów środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Część analityczna planu urządzeniowo - rolnego zawiera analizę i diagnozę istniejącego stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz czynników, które na nią pośrednio lub bezpośrednio oddziałują. Część projektowa wskazuje prace urządzeniowo-rolne, realizacja których przyczyni się do zwiększenia efektywności produkcji rolnej, racjonalnego zagospodarowania terenu i zrównoważonego rozwoju gminy w myśl działań zawartych w Programie Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Należą do nich: konserwacja i przebudowa rowów melioracyjnych, likwidacja podmokłości gruntowych, przebudowa i budowa dróg dojazdowych do gruntów rolnych i leśnych, zagospodarowanie odłogów i nieużytków, zalesienia gruntów, zadrzewienia przydrożne i scalenia gruntów.

Gmina miejsko – wiejska Chocianów położona jest w północno – zachodniej części województwa dolnośląskiego, w powiecie polkowickim. W zachodniej części gminy znajduje się obręb miejski Chocianowa. Obszar ten jest wyłączony z niniejszego opracowania.

Na obszar wiejski gminy Chocianów składa się z 12 obrębów ewidencyjnych, które zajmują powierzchnię 21 275,59 ha. Należą do nich: Brunów, Chocianowiec, Jabłonów, Michałów, Ogrodzisko, Parchów, Pogorzelska, Raków, Szklary Dolne, Trzebnice, Trzmielów i Żabice.

Rzeźba terenu pod względem hipsometrii jest słabo zróżnicowana. Cały obszar ma charakter płaskiej i płasko falistej równiny. Najwyższe wzniesienia występują w obrębie Wzniesień Chocianowskich i średnio nie przekraczają 145 m n.p.m, a deniwelacje terenu nie przekraczają wartości 5 metrów. Cały obszar jest rozległą równiną terasy akumulacyjno – erozyjnej, zbudowanej z piasków i żwirów wodnolodowcowych. Taki rodzaj podłoża powoduje, że dużą część powierzchni zajmują zwarte obszary leśne.

Obszar powierzchni gminy należy do dorzecza Bobru i Kaczawy. Gmina odwadniana jest przez 9 cieków naturalnych, do których należą: Chocianowska Woda, Zielenica, Szprotawa, Stawiska, Śliwnik, Gibiel, Równik, Kalina, Trzebnicka Woda. Wszystkie mają charakter nizinny, o stosunkowo wyrównanych przepływach w ciągu całego roku.

Na części powierzchni cieki nie występują, ponieważ ewentualny odpływ wód jest równoważony przez infiltrację. Występują znaczne powierzchnie bezodpływowe - chłonne, głównie na obszarach leśnych, w zachodniej części Chocianowca. Z kolei w dnach dolin występują silne tendencje do tworzenia podmokłości. W tych strefach rozwinięta jest gęsta sieć rowów i kanałów melioracyjnych.

Według podziału rolniczo – klimatycznego Polski (R. Gumiński, 1948) omawiany obszar należy do dzielnicy klimatycznej, zachodniej. Charakteryzuje się on niskimi rocznymi sumami opadów zawierających się w przedziale od 630 mm do 650 mm. Maksymalna suma miesięczna przypada na lipiec, natomiast minimalna na luty. Średnioroczne parowanie terenowe wynosi około 500 mm. Średnia roczna temperatura wynosi od 8°C do 8,5°C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec z temperaturą 18°C, a najzimniejszym styczeń ze średnią temperaturą minus 2°C. Okres wegetacyjny trwa od 210 do 220 dni w ciągu roku. Początek robót polowych przypada przeciętnie na drugą lub trzecią dekadę marca.

Na obszarze gminy Chocianów dominującym typem (50% powierzchni) gleb są gleby biellicowe i pseudobiellicowe (płowe), które wytworzyły się na gruntach będących siedliskiem borów suchych i świeżych. Drugim bardzo powszechnym typem występującym na prawie całym obszarze (około 30%) są gleby murszowe mineralne i murszowate. Około 20% powierzchni zajmują gleby brunatne właściwe, wyługowane i kwaśne. Czarne ziemie

właściwe i zdegradowane (zdecydowana większość) zajmują razem prawie 9% powierzchni. Na obszarze około 5% występują mady i mady glejowe.

Na terenie gminy występują następujące formy ochrony przyrody:

1. Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Czarnej Wody”
2. Obszar Chronionego Krajobrazu „Lasy Chocianowskie”
3. Obszar Natura 2000 - obszar specjalnej ochrony ptaków (Dyrektywa Ptasia) – PLB020005 (OSO) „Bory Dolnośląskie”.
4. Rezerwat przyrody „Czarne Stawy”
5. Użytki ekologiczne - „Torfowisko Zamienice” i „Torfowisko Kąty”
6. Korytarz ekologiczny - GKPdC - 20 „Bory Dolnośląskie – Odra Środkowa”
7. Pomniki przyrody – trzy platany - w Parchowie (2) i Żabicach (1)
8. Ochrona gatunkowa zwierząt
9. Parki zabytkowe – w Brunowie, Chocianowcu i Żabicach
10. Strefy ochrony konserwatorskiej - strefa „OW” ochrony archeologicznej, strefa „U” ochrony układów przestrzennych miejscowości, strefa „K” ochrony krajobrazu kulturowego.

W strukturze użytkowania gruntów w gminie, ponad połowę (54,4%) zajmują grunty leśne (lasy i tereny zadrzewione) – 11 566,22 ha. Grunty rolne zajmują – 8864,24 ha co stanowi 41,7%. Znacznie mniejsze powierzchnie zajmują pozostałe użytki gruntowe. Grunty zabudowane i zurbanizowane zajmują 536,90 ha (2,5%), w tym drogi – 393,85 ha. Grunty pod wodami to 54,37 ha (0,3%), użytki ekologiczne – 16,16 ha i tereny różne (tereny wojskowe) – 237,70 ha.

W strukturze użytków rolnych zdecydowanie przeważają grunty orne. Zajmują powierzchnię 5115,71 co stanowi 58,2%. Sady występują we wszystkich miejscowościach oprócz Ogrodziska i zajmują łączną powierzchnię 24,56 ha. Łąki zajmują powierzchnię – 2406,58 ha, co stanowi 27,4% całości. Powierzchnia pastwisk jest znacznie mniejsza i wynosi 689,88 ha (7,9%). Do pozostałych użytków rolnych należą: grunty rolne zabudowane (zabudowa zagrodowa) – 227,49 ha, grunty pod stawami hodowlanymi (8,52 ha), grunty pod rowami melioracyjnymi – 121,92 ha, zadrzewienia i zakrzewienia na gruntach rolnych – 192,14 ha.

Po przeprowadzeniu inwentaryzacji terenowej i analizie dostępnych danych z opracowań planistycznych i danych ewidencyjnych, w części projektowej planu zaproponowano do realizacji prace urządzeniowo rolne.

W zakresie działań melioracyjnych będzie do odbudowa i konserwacja 78,01 km rowów odwadniających. Długość wszystkich rowów w gminie wynosi 262,96 km, z czego w stanie złym jest 241,79 km. Te zaproponowane do modernizacji są najpilniejsze i mają największe znaczenie w odwadnianiu terenu. W 19 miejscach występują podmokłości gruntowe o łącznej powierzchni 31,56 ha. Część z nich ma charakter okresowy i występuje na uprawianych użytkach rolnych. Powierzchnia tych obszarów wynosi 23,68 ha i można je zrehabilitować. Pozostałe, trwałe podmokłości to wieloletnie odłogi wyłączone z użytkowania rolnego z zabagnieniami, porośnięte trzciną i krzewami, występujące głównie w strefie dolinnej cieków i wzdłuż rowów. Obszary takie ze względu na ich trwałe przekształcenie, należy pozostawić, jako remizy śródpolne.

Planuje się przebudować drogi dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych o łącznej długości 126,73 km. Całą sieć drogową w gminie Chocianów tworzy 506,64 km dróg. Drogi o trwałej nawierzchni bitumicznej, betonowej i kamiennej mają ogólną długość 105,41 km. Kolejne 91,86 km to drogi o nawierzchni utwardzonej żwirem i tłucznem, a gruntowe - nieutwardzone mają długość 196,94 km. Kilka dróg nie istnieje w terenie, ponieważ zostały zaorane, lub zostały zlikwidowane z innych przyczyn. W sumie ich długość wynosi 67,61 km. Część dróg (44,82 km) jest w tak złym stanie technicznym (głównie zarośnięte drzewami i krzewami), że stały się nieprzejezdne i są nieużywane.

Pod względem długości, najwięcej dróg wytypowano w Chocianowcu (27,82 km), i Trzebnicach (24,50 km). Nieco mniej w Parchowie (17,42 km), Brunowie (15,91 km) i Michałowie (15,74 km). Najmniej dróg, ze względu na małą powierzchnię użytków rolnych, wytypowano w Jabłonowie (0,39 km), w Szklarach Dolnych (1,97 km), bo tam już dokonano przebudowy dróg przy okazji scalenia i w Pogorzeliškach (3,35 km), ze względu na dużą ilość użytków zielonych.

Dopełnieniem będą nowe odcinki dróg, które zaplanowane są do budowy. Są to odcinki, które faktycznie znajdują się w terenie, częściowo są utwardzone, są użytkowane oraz znajdują się w ciągach dróg zaprojektowanych do przebudowy. Będą one wymagały wydzielenia geodezyjnego z działek rolnych i leśnych, ponieważ w tej chwili nie są one ujęte w ewidencji gruntów i budynków. Ich długość wynosi 1,92 km.

Do ponownego użytkowania rolniczego planuje się przywrócić 490,90 ha gruntów odłogowanych. Przeprowadzona inwentaryzacja terenowa wykazała, że część użytków rolnych leży w odłogu. W skali całej gminy jest to 1015,53 ha (11,6% użytków rolnych), z czego na grunty orne przypada 425,59 ha, a na użytki zielone 589,94 ha. Największe powierzchnie gruntów ornych planuje się przywrócić do użytkowania w Chocianowcu i Trzebnicach, a użytków zielonych, również w Chocianowcu i w Michałowie.

Planuje się objąć rekultywacją 54,64 ha nieużytków. Według ewidencji (EGiB) w całej gminie znajdują się nieużytki ewidencyjne o łącznej powierzchni 77,44 ha. Są to pozostałości po dawnych niewielkich wyrobiskach (ukopy żwiru i piachu) lub naturalne, podmokłe, trudno dostępne zagłębienia terenowe. Kilka nieużytków, o powierzchni 1,60 ha zostało zrehabilitowanych i przekształconych na grunty orne. Oprócz nich do rekultywacji w kierunku rolnym planuje się przeznaczyć jeszcze cztery nieużytki o łącznej powierzchni 1,51 ha. Do rekultywacji w kierunku leśnym należy przeznaczyć obszary porośnięte wieloletnim samosiewem drzew i krzewów o łącznej powierzchni 29,84 ha. Do rekultywacji w kierunku wodnym należy przeznaczyć istniejące stawy i oczka wodne, które zajmują powierzchnię 21,69 ha.

W całej gminie wg. opracowań planistycznych (MPZP i SUIKZP), przeznaczono do zalesienia grunty o łącznej powierzchni 268,21 ha, co stanowi 1,3% wszystkich gruntów. Uwzględniając już dokonane nasadzenia lasów (10,27 ha), w projekcie pozostaje 257,94 ha.

Planowane są jednostronne i obustronne zadrzewienia wzdłuż kilku dróg, o łącznej długości 32,37 km. Działania te proponuje się przy realizacji przebudowy układu komunikacyjnego na terenie gminy. Zadrzewienia będą mieściły się w granicach pasa drogowego. Będą tworzyły strefy ochronne, które powinny zmniejszać procesy erozji wietrznej, zwiększają retencję gruntów i urozmaicają krajobraz.

Do zabiegu scaleniowego wytypowano trzy wsie: Brunów, Parchów i Trzebnice. Działanie scaleniowe prowadzone jest na obszarach charakteryzujących się dużym rozdrobnieniem i rozproszeniem gruntów. Ma na celu poprawę struktury obszarowej poszczególnych gospodarstw rolnych oraz gruntów leśnych.

Na terenie gminy Chocianów (obszar wiejski z wyłączeniem miasta Chocianów) funkcjonuje 809 gospodarstw rolnych. Zajmują one łącznie 5443,06 ha powierzchni gruntów, a średnia wielkość pojedynczego gospodarstwa wynosi 6,73 ha. Średnia powierzchnia działki w gospodarstwie w gminie Chocianów wynosi 1,41 ha, a średnia liczba działek, które wchodzi

w skład gospodarstwa rolnego wynosi 4,8. Największe rozdrobnienie gruntów występuje w Brunowie, gdzie średnia liczba działek jest największa i wynosi 9,1, a średnia powierzchnia działki wynosi 1,21 ha. Duże rozdrobnienie występuje również w Pogorzelskich i Parchowie. Konsekwencją dużego rozdrobnienia jest również niekorzystny rozłóg działek. Szczególnie niekorzystny układ występuje w Brunowie, Trzebnicach, Parchowie i Pogorzelskich.

W przypadku braku realizacji ustaleń Planu urządzeniowo - rolnego nastąpi przede wszystkim pogorszenie rolniczej przestrzeni produkcyjnej wskutek zaniedbań w utrzymaniu sieci rowów melioracyjnych, powiększenie powierzchni terenów podmokłych i odłogowanych. Istniejąca sieć dróg dojazdowych do gruntów będzie ulegała dalszej degradacji i powodowała trudności w komunikacji między sąsiadującymi miejscowościami oraz w dojazdach do poszczególnych działek rolnych. Przy braku realizacji zalesień na gruntach bardzo niskiej jakości i na gruntach odłogowanych tracimy możliwość ich lepszego zagospodarowania, a w perspektywie dłuższego okresu czasu grunty te nie przynoszą dochodu. Przy braku działań scaleniowych, grunty pozostają w dużym rozproszeniu i utrzymuje się zły rozłóg działek. Nie ma również możliwości ukształtowania funkcjonalnej sieci dróg transportu rolnego w procesie działań poscaleniowych.

Przedstawiono jednocześnie rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących wystąpić w wyniku realizacji ustaleń planu.

Określając oddziaływanie planu na elementy środowiska posłużono się następującymi określeniami; oddziaływanie lub wpływ pozytywny, pozytywny z elementami negatywnymi, negatywny, obojętny lub brak wpływu. Wszystkie ustalenia z Planu urządzeniowo – rolnego o charakterze długoterminowym i skumulowanym, zaliczone zostały do działań o wpływie **pozytywnym, pozytywnym z elementami negatywnymi, obojętnym lub niemającym wpływu** na elementy środowiska przyrodniczego oraz dobra materialne i jakość życia mieszkańców. W planie nie proponuje się rozwiązań, które mogą oddziaływać **negatywnie**.

Plan nie jest podstawą do realizacji poszczególnych działań, dlatego też, odstąpiono od przeprowadzenia analizy skutków realizacji postanowień zawartych w opracowaniu.

Plan urządzeniowo - rolny nie wprowadza ustaleń, które mogłyby potencjalnie transgranicznie oddziaływać na środowisko.

17 WYKAZ RYSUNKÓW I TABEL

Rys.1	Obszary przyrodnicze i kulturowe prawnie chronione.....	13
Rys.2	Potrzeby w zakresie melioracji wodnych.....	31
Rys.3	Prace urządzeniowo – rolne w zakresie przebudowy i budowy dróg Dojazdowych do gruntów rolnych i leśnych.....	34
Rys.4	Prace urządzeniowo – rolne w zakresie zagospodarowania odłogów I rekultywacji nieużytków.....	40
Rys.5	Prace urządzeniowo – rolne w zakresie zalesiania gruntów i zadrzewień Przydrożnych.....	45
Tab.1	Rodzaj i zakres zabiegów urządzeniowo – rolnych.....	25
Tab.2	Ocena długotrwałego wpływu ustaleń Planu urządzeniowo – rolnego gminy Chocianów na komponenty środowiska.....	50

18 WYKAZ MATERIAŁÓW ŹRÓDŁOWYCH

1. Kondracki J. Geografia fizyczna Polski. PWN Warszawa 1978r.
2. Olszewski T. Geografia rolnictwa Polski. PWE Warszawa 1985r.
3. Domański R. Leszczycki S. Geografia Polski – społeczno-ekonomiczna. PWN Warszawa 1992r.
4. Stankowski W. Rozwój środowiska fizyczno – geograficznego Polski. PWN Warszawa 1978r.
5. Encyklopedia Geograficzna Świata – praca zbiorowa. Opres Kraków 1997r.
6. Lijewski T. Geografia transportu Polski. Państwowe Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 1977r.
7. Raport o stanie środowiska w województwie dolnośląskim w 2002r. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Wrocław 2002r.
8. Ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, (Dz.U.2015, poz. 349 z późn. zm.),
9. Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (tekst jednolity Dz. U. z 2015 poz. 520 z późn. zm.)

10. Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 marca 2001r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (tekst jednolity Dz. U. z 2015 poz. 542),
11. Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r., poz. 1713).
12. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2016 poz. 672 z późn. zm.),
13. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2015 poz. 1615 z późn. zm.),
14. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2016 poz. 353 z późn. zm.),
15. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U z 2016, poz. 71),
16. Ustawa o scalaniu i wymianie gruntów z dnia 26 marca 1982r (tekst jednolity Dz. U. z 2014, poz. 700 z późn. zm.),
17. Ustawa z dnia 4 listopada 2004r o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa Dz. U. Nr 281, poz.2772),
18. Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 poz. 460 z późn. zm.),
19. Ustawa z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego (tekst jednolity Dz. U. z 2012 poz. 803 z późn. zm.),
20. Ustawa z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. z 2015 poz. 497),
21. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 poz. 909 z późn. zm.),
22. Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity Dz. U. z 2015, poz. 2100 z późn. zm.),
23. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2015 poz. 469),
24. Ustawa z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (tekst jednolity Dz. U. z 2015 poz. 1014 z późn. zm.),

25. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2016 poz. 778),
26. Studia nad rozwojem Dolnego Śląska - zeszyt 5 (12) 2001. Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego. Wrocław 2001r.
27. Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Polski. Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa. Puławy 1981r.
28. Wojewódzki program rozwoju sektora rolno-spożywczego. Prognozowanie modele gospodarstw rolniczych na Dolnym Śląsku. Urząd Marszałkowski województwa dolnośląskiego. Wrocław 2002r.
30. MPZP z 2005 roku dla wsi: Jabłonów, Michałów, Ogrodzisko, Raków, Żabice,
31. MPZP z 2013 roku dla wsi: Brunów, Chocianowiec, Parchów, Pogorzelska Szklary Dolne, Trzebnice, Trzmielów,
32. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Chocianów 2013r.
32. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004 – 2020r,
33. Strategia rozwoju Gminy Chocianów na lata 2014 – 2020r
34. Plan rozwoju lokalnego gminy Chocianów na lata 2004 – 2006 z perspektywą do 2015r
35. Plan gospodarki niskoemisyjnej gminy Chocianów na lata 2016 – 2021,
36. Mapa sozologiczna, arkusze: Chocianów M-33-20D - Główny Urząd Geodezji i Kartografii, „Gepol” Poznań 1998r.
37. Mapa sozologiczna, arkusze: Przemków M-33-20B - Główny Urząd Geodezji i Kartografii, „Gepol” Poznań 1998r.
38. Mapa hydrograficzna, arkusze: Chocianów M-33-20D - Główny Urząd Geodezji i Kartografii, „Gepol” Poznań 1998r.
39. Mapa hydrograficzna, arkusze: Przemków M-33-20B - Główny Urząd Geodezji i Kartografii, „Gepol” Poznań 1998r.
40. Plan urządzeniowo – rolny Gminy Chocianów – DBGiTR Wrocław 2019r
41. Projekt urządzeniowo – rolny wsi Brunów – DBGiTR Wrocław 2015r,
43. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce – Białowieża 2005r,
44. „Województwo Dolnośląskie”- mapa administracyjno- turystyczna 1 : 225 000, BiK.
45. „Województwo Dolnośląskie”- mapa administracyjno- turystyczna 1 : 225 000, BiK.

46. Mapa glebowo – rolnicza w skali 1:5000. WBGiTR we Wrocławiu, Wrocław 1979r
47. Lista polskich obszarów „Natura 2000” – Internet, strony Ministerstwa Środowiska
48. Ortofotomapa – Geoportal- strony internetowe
49. Mapy melioracyjne z GW Wody Polskie we Wrocławiu,
50. Baza BDOT10k - Baza Danych Obiektów Topograficznych, skala 1:10 000, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego,

URZĄD MIASTA I GMINY
ul. Ratuszowa 10
59-140 Chocianów

Chocianów, dnia 06.03.2019 r.

RU.612.1.2019

**Dolnośląski Państwowy Wojewódzki
Inspektorat Sanitarny we Wrocławiu
ul. Marii Skłodowskiej-Curie 73/77
50-950 Wrocław**

Na podstawie art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2081 ze zm.), zwracam się z wnioskiem o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dokumentu pn. „Plan urządzeniowo-rolny gminy Chocianów”.

Uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji proszę złożyć na piśmie na adres: Urząd Miasta i Gminy w Chocianowie, ul. Ratuszowa 10, 59-140 Chocianów.

Dokument realizowany jest na wniosek Gminy Chocianów, przez Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych we Wrocławiu.

Z up. BURMISTRZA

Ewa Kalużyńska
NACZELNIK WYDZIAŁU
ROZWOJU I UTRZMANIA

SponopduTe: Ivona Herbst of

URZĄD MIASTA I GMINY W CHOCIANOWIE WYSŁANO
2019 -03- 11
KANCELARIA OGÓLNA
L.dz. Podpis.....

2019-03-25

Wrocław, dnia 20 marca 2019r.

ZNS.9022.2.146.2019.DG

KANCELARIA

Yost
o

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 3 pkt. 1 i art. 10 ust. 1 pkt. 2 i ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019r., poz. 59 t.j.), art. 58 ust. 2 i art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018r. poz. 2081 z późn. zm.)

Dolnośląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny we Wrocławiu
po zapoznaniu się z pismem Burmistrza Miasta i Gminy Chocianów, znak: RU.612.1.2019, z dnia 06 marca 2019r., (data wpływu do Wojewódzkiej Stacji Sanitarно - Epidemiologicznej we Wrocławiu dnia 14 marca 2019r.), dotyczącym uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla dokumentu pn.: „Plan urządzeniowo-rolny gminy Chocianów”

postanawia

uzgodnić zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych zgodnie z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018r. poz. 2081 z późn. zm.)

UZASADNIENIE

Pismem, znak: RU.612.1.2019, z dnia 06 marca 2019r., (data wpływu do Wojewódzkiej Stacji Sanitarно - Epidemiologicznej we Wrocławiu dnia 14 marca 2019r.), Burmistrz Miasta i Gminy Chocianów, zwrócił się z prośbą o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, dla dokumentu pn.: „Plan urządzeniowo-rolny gminy Chocianów”.

Zgodnie z art. 46 pkt. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018r. poz. 2081 z późn. zm.) przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają m. in. projekty dotyczące rolnictwa, zagospodarowania przestrzennego oraz plany rozwoju regionalnego, do których należy wliczyć wyżej wymieniony program. W związku z powyższym Dolnośląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny we Wrocławiu postanowił uzgodnić zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych zgodnie z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018r. poz. 2081 z późn. zm.).

Po zapoznaniu się z treścią dokumentów dołączonych do pisma dotyczących przedsięwzięcia, postanowiono jak w sentencji.

PODSTAWA PRAWNA

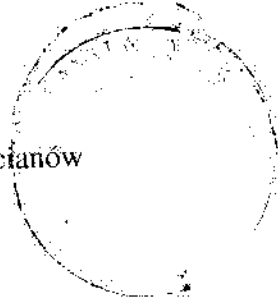
- Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018r. poz. 2081 z późn. zm.).

POUCZENIE

Na niniejsze postanowienie stronie nie służy zażalenie.

Otrzymują:

1. Urząd Miasta i Gminy Chocianów
ul. Ratuszowa 10
59-140 Chocianów
2. ZNS a/a

Republika Polska
Wrocławski Inspektor Sanitarny wrocław
Marek Glabik
Kierownik Działu Zapobiegawczego
Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej

URZĄD MIASTA I GMINY
ul. Ratuszowa 10
59-140 Chocianów

Chocianów, dnia 06.03.2019 r.

RU.612.1.2019

**Regionalna Dyrekcja Ochrony
Środowiska we Wrocławiu
ul. Tadeusza Kościuszki 82
50-441 Wrocław**

Na podstawie art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2081 ze zm.), zwracam się z wnioskiem o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dokumentu pn. „Plan urządzeniowo-rolny gminy Chocianów”.

Uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji proszę złożyć na piśmie na adres: Urząd Miasta i Gminy w Chocianowie, ul. Ratuszowa 10, 59-140 Chocianów.

Dokument realizowany jest na wniosek Gminy Chocianów, przez Dolnośląskie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych we Wrocławiu.

/ up. BURMISTRZA
Ewa Kucińska
SACZETNIK WYDZIAŁU
ROZWOJU I TRZYMANIA

URZĄD MIASTA I GMINY W CHOCIANOWIE WYŚLANO 2019 -03- 11 KANCELARIA OGÓLNA L.dz. Podpis.

Spomediter. dr. Hana Harkut f

DOLNOŚLĄSKIE BIURO GEODEZJI I TERENÓW ROLNYCH WE WROCŁAWIU

50-044 Wrocław, ul. Marszałka J. Piłsudskiego 15/17
tel. 71-345-99-55, 71-342-99-33, fax 71-342-99-13
sekretariat@dbgitr.pl, www.dbgitr.pl

Wrocław, dnia 27.03.2019 r.

OŚWIADCZENIE AUTORA

Na podstawie art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 2081),

Oświadczam,

że posiadam wymagane kwalifikacje zawodowe i odpowiednie wykształcenie do wykonania opracowania pn. *Prognoza oddziaływania na środowisko do Planu urzędniowo - rolnego gminy Chocianów*, wynikające z ukończonych studiów wyższych w obszarze nauk przyrodniczych oraz, że jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Autor opracowania:
mgr Maciej Selwa

Maciej Selwa